Ը. ՏԱՐԻ 2341 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 4 ՏՐԷ 4384 12 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1891 22 ՌԷՊԻՒԼ ԱԽԸՐ 1309 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ
ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آره‌ولك
غزته‌سی اداره‌سی

Direction du Journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արծաթ	150
» »	Վեցամսեայ	» »	75
» »	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Փրանք	56
» »	Վեցամսեայ	»	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր [illegible]	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց Թղթատարէ [illegible]		Ղրշ.	50

Խմբագրութիւն [illegible] կամ՝ չյայտ դրութիւն [illegible]

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՆՈՅԵՄ. 12|24 1891

ԷՋՄԻԱԾՆԻ ԴԷՊՔԵՐԸ

(Պատահական Թղթակցէ մը.)

ՍԱԼՄԱՍՏ, (ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ.) 26 Հոկտ.

Վերջապէս կաթողիկոսական Տեղապահի իրաւասութեան խնդիրն՝ որ Մակար կաթողիկոսի վախճանումէն ի վեր թէ՛ Կ. Պոլսոյ և թէ՛ Թիֆլիզի մամլոյն մէջ կը յուզուէր, պատճառ եղաւ մի անընդունելի ոտնձգութեան, ընդդէմ Ս. Էջմիածնայ հոգեւոր իշխանութեան դարաւոր առանձնաշնորհմանց.

Յայտնի է որ կաթողիկոսական Տեղապահ Երեմիա Սրբազան՝ իւր պաշտօնավարութեան առաջին օրերն [illegible] մի խնդրոյ միջամտեց, այն է՝ Սինոդի պակաս անդամոց համար ընտրելիներ առաջարկել համարձակեցաւ ռուս կառավարութեան, ձեռամբ Կովկասու կառավարչապետին. Ճշմարտութիւնը մեր վրայ պարտք կը դնէ գրել որ այս բանին ձեռնարկելու համար դիմքն դրդողներ կային թէ՛ Ս. Էջմիածնայ վանուց մէջ և թէ՛ այլուր. դրդողներու պարագլուխն է Սեդրակեան Արիստակէս եպիսկոպոս՝ որոյ խորհրդով կը գործէր և կը գործէ մեր Տեղապահն. Առ այս կարեւոր փաստ է Մշակ լրագրի պաշտպանողական յօդուածներն ի նպաստ Երեմիա Սրբազանի, զի սորա քօղին տակը կը գտնուի Մշակի բարեկամ և մինչեւ վերջերս գոյնն լաւ ցոյց չտուող Սեդրակեան եպիսկոպոսն.

Առաջին օրէն Սինոդի միւս անդամք առարկեցին Տեղապահին թէ իրաւունք չունի կաթողիկոսական ուղղակի իրաւանց միջամտելու. բայց Ն. Ամենապատուութեան անտեսելովն, Սինոդականք բողոքեցին Տեղապահի ընթացից դէմ. որպէս ընթերցողաց յայտնի է, հակա-տեղապահական Սինոդականաց մէջ գլուխ կը հանդիսանար Սուքիաս եպիսկոպոս Պարզեանց և ոչ նուազ Ներսէս եպիսկոպոս. բայց մեր անհամաձայնութիւններէն երրորդք կ'օգտուին. «[illegible]» տիտղոսը հնարող գերմասու խմբագիրն Մշակի գոնէ չկրցաւ գուշակել թէ կաթողիկոսական իրաւունքը զոհելով մի որ եւ իցէ տեղապահ եպիսկոպոսի, օտարի հացին իւղ քսած կը լինի.

Ահա Հոկտ. 16 ին Կովկասեան կառավարչի օգնականն, իւր հետ առնելով [illegible] զօրքեր, կուգայ ուղղակի ի Ս. Էջմիածին, և վանուց արտաքին դռներն և միջնապարիսպը զօրքերով պաշարել տալէ վերջ, ներս կը մտնէ և կը հրամայէ որ ոչ ոք դուրսէ ներս գայ և ոչ ոք ելնէ ներսէ դուրս. (*)

Նախ կը դնայ Արիստակէս եպիսկոպոս Սեդրակեանի սենեակն, ուր թէյ խմելով կը հիւրասիրուի և մի ժամու չափ տեսակցութիւն կ'ունենայ. ի վերջոյ Տեղապահի մօտ գնալով, լռելեան տեսակցութիւն մ'ալ անդ կ'ունենայ. ապա զօրքերով պաշարել տալով Սուքիաս և Ներսէս եպիսկոպոսներու սենեակները, կը յայտնէ՝ թէ մի ժամ ձեզ ժամանակ, շուտով պատրաստուեցէք, բարձրագոյն հրամանով պէտք է ԱՔՍՈՐՈՒԻՔ. այլ թէ ո՞ւր պէտք է աքսորուին և ի՞նչ պատճառի համար, անմիջապէս յայտնի չի լինիր եւ նոյնքն կ'իմացուի թէ Փօլթավա եւ Օրել քաղաքներն որոշուած են.

Կաթողիկոսական կարծեցեալ իրաւունք ունեցող Տեղապահն՝ անդ Զաքարիայի պաշտպանում կ'ունենայ, և թողուլք ամէն բան, դէթ առ երեսս մի բացատրութիւն ալ չուզեր, այլ, ի հարկէ, Սեդրակեանի հետ ժպիտ ի շրթունս ականատես կը լինի. Երկուքին եպիսկոպոսունք, Սուքիաս և Ներսէս, [illegible] և շրջապատեալ զօրքերով, կը ղրկուին անծանօթ վայրեր.

Ապա միացեալ Սինոդականաց մի փառաւոր յանդիմանութիւն տալէ վերջ, կը հրամայէ նոցա՝ հնազանդ մնալ Տեղապահի հրամանաց. և անտեղ սորա ձեռամբ առաջարկեալ Սինոդականաց վաւերացումը կը հաղորդէ և կը մեկնի դէպ Երեւան, ուրկէ Թիֆլիզ.

Որչափ կ'իմանանք, ռուս կառավարութիւնն ինքնաբերաբար չէ բրած այս ոտնձգութիւնը... զի «անտառը կացին մտեր է, կոթը մենէ».

Վերջացնելով մեր յօդուածը, կը ցաւիմք այդ եպիսկոպոսներու աքսորուելուն վրայ, այլ եւ քան զեւս կը ցաւիմք Եկեղեցւոյ դարաւոր իրաւանց ոտնահարուելուն դէմ.

Թող դեռ խմբագիրք ոմանք (ի Պոլիս և ի Թիֆլիզ) հակազգային թմբուկներ զարնեն, առ ժողը խեղճ Ազգն է.

Ղ. Ա. Ն.

(*). Այս մասին աւելի ընդարձակ տեղեկութիւնք հրատարակած ենք արդէն.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍՈՎՈՒ ՏԱՌԱՊԱՆՔՆ Ի ՌՈՒՍԻԱ

Բանի ձմեռը կը մօտենայ, —կամ կը սաստկանայ— աւելի սրտաշարժ լուրեր կ'առնուին Ռուսիոյ մէջ տիրող սովուն նկատմամբ. Լեհաստանի գաւառաց մէջ, անօթութեան ու յուսահատութեան ուրեք ուրեք ժողովուրդն ի ծայրայեղութիւն մղած լինելը կ'իմացուի ինչ ինչ չփոթութիւններէ. Սամարայի ընդարձակ կուսակալութեան մէջ հացը գոյութիւն չունի կրնանք ըսել. Դժբախտ ժողովուրդին կերածը սովորական ժամանակներ անասնոց կերածէն ալ աւելի վատթար բան մ'է. Իբրեւ հաց տեսակ մը բաղադրութիւն կը ծախուի որ սեւ հացին նմանելու ձեւով շինուած է, բայց մէջը սննդարար ոչինչ կայ, և բոլորովին վնասակար է առողջութեան. Տղայոց անգամ այս անանուն նիւթը կը կերցնեն իբրեւ գլխաւոր ուտելիք. Սովեալք ահուդողով կը դիտեն ձմրան յառաջանալն, զգալով թէ երբ ձիւնն ամէն կողմ պատէ իւր մեռելական սպիտակ սաւանին ներքեւ, իրենց խեղճ վիճակն աննկարագրելի պիտի դառնայ.

Վերապատուելի Պ. Արթուր Ուոթսըն, քարոզիչ-վարդապետ Փեթերսպուրկի անգլիքան եկեղեցւոյն, կը գրէ Լոնտոնի լրագրաց թէ սովելոց վիճակին վրայ անգլիական մամլոյն հրատարակութիւնք չափազանց չեն. 15—20 միլիոն ժողովուրդ օգնութեան կարօտ է ողջ մնալու համար. Եւ այս վիճակ առնուազն 6էն 8 ամիս պիտի տեւէ դեռ. Ռուսք առատաձեռնօրէն կը նպաստեն, հետեւելով կայսեր օրինակին որ երկու միլիոն րուբլի նուիրած է ի նպաստ սովելոց. կայսրուհին ալ կարեւոր գումար մը տուած է. Մինչեւ հոկտ. ի վերջը, ռուս ժողովրդեան նուիրատուութիւնք 80 միլիոն րուբլի գումարին հասան, որ փոքր բան չէ, նոյն իսկ ռուս Տէրութեան համար. Այլ այս առատաձեռնութիւնն անգամ անբաւական կուգայ, երբ միլիոնք սովահար կը մաքառին վերահաս մահուան դէմ. Ռուսիոյ ամեն կողմերն ո՛չ միայն դրամ այլ և ուտելիք կը հաւաքուին, չոր հացի կտորն անգամ չի մերժուիր, եկեղեցեաց դուռներուն առջեւ ամեն բան սիրով կ'ընդունուի նուիրահաւաքներուն կողմէ, որոց կառքերը տունէ տուն ալ կը շրջին, և պարկեր լեցուած դէպ ի սովեալ գաւառները կը ղրկուին. բայց տարածութիւնք անհուն են Ռուսիոյ մէջ, և մէկէկէ ամեն տարի միլիոններ կը յափշտակուին երկաթուղեաց շինութեան, հաղորդակցութիւնք դեռ շատ նահանգներու մէջ դժուար են, եթէ ոչ անդոյ.

Օրինակի համար, Կաւկասիոյ հունձքն այս տարի առատ էր յոյժ, բայց Կաւկասիա անկարող կը լինի օգնութիւն հասցնել. Վաճառականաց դնած արմտիք ամիսներէ ի վեր դիզեալ կը մնան կաւկասեան միակ երկաթուղւոյն կայարանաց մէջ, ձեան և անձրեւին տակ, և կը փտին. Ընդհանուր ցաւ և դայրոյթ կը պատճառէ կաւկասեան երկաթուղւոյն այս գլխովին անպատրաստ և անբաւական վիճակը մեծաքանակ և շուտափոյթ փոխադրութիւն կատարելու ազգային մեծ ճգնաժամի մը մէջ. Վաճառականք անսովոր վարձքեր կը խոստանան կաւկասիոյ երկաթուղւոյն վարչութեան՝ իրենց դնած արմտիքն օր առաջ փոխադրելու ի Ռուսաստան, բայց կառախումբք հազիւ ամենօրեայ փոխադրութեանց կը բաւեն.

Վոլկայի նահանգներէն բազում գերման գաղթականք, որք շատ արկածներ անցուցած են, և աշխատասէր և հեռատես լինելով, յանկարծածակելի նկող մարդիկ չեն, այս ընդհանուր թշուառութեան առջեւ սարսափահար, կը փախչին երկրէն, յԱմերիկա գաղթելով. զի [illegible] Վոլկայի երկու եզերաց վրայ կը տեսնուի. Ուրիշներ ալ Հարաւային Ափրիկէ կը գաղթեն, գերմանական նոր գաղթավայրեր. Բայց այսպէս գաղթել կրցողները գրեթէ հարուստներն են. Հապա անո՞նք որք իրենց տեղէն շարժելու կարողութիւն չունին. Սարաթովի նահանգին գերման գաղթականներն ալ Քերսոնի եւ Եքաթերինոսլաւի նահանգները կը գաղթեն ի Հարաւային Ռուսիա.

Պուխարայի Էմիրը Ռուսիա պիտի գայ շատ մը հետեւորդներով և արքայական շքով, ու պիտի ընդունուէր մեծ պատիւներով. զի ռուս կառավարութիւնն ասոր կարեւորութիւն կուտայ իւր ազդեցութիւնը զօրացնելու կեդր. Ասիոյ մէջ. Բայց տիրող սովն այնքան կը զբաղեցնէ ռուս կառավարութիւնն որ կ'ըսուի թէ խնդրեր է Էմիրէն առ այժմ յետաձգել իւր այցելութիւն.

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆ

ԱՐԳԵԼՔ ՑՈՐԵՆԻ ԱՐՏԱԾՄԱՆ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԷ

Վերջապէս հրատարակեցաւ Ուքազն որ արմտեաց վաճառականներու գլխուն վերեւ Դամոկլէսի սուրին պէս կախուած կը մնար քանի շաբաթէ ի վեր. Ռուսիայէն ցորենի արտածումն արգիլուեցաւ.

Այս ծանր անօրէնութիւն Եւրոպիոյ համար քաղաքական և տնտեսական ընդհանուր կարեւորութիւն մ'ունենալէ զատ, Կ. Պոլսոյ բնակչաց համար անձնական կարեւորութիւն մ'ունի. զի մեր կերած հացին ցորենն և մինչեւ իսկ ցորենի ալիւրի մէկ մասը Ռուսիայէն կը բերուին.

Այս անօրէնութիւն կը նշանակէ թէ ռուս կառավարութիւնն ո՛չ միայն ներկայ ձմրան այլ և առաջիկայ տարւոյ համար արմտեաց սակաւութիւն, մինչեւ իսկ սով կը նախատեսէ Ռուսիոյ մէջ, և այժմէն կը բաղձայ լեցուն պահել տրամադրելի շտեմարաններն. Եթէ չգիտնայինք Ռուսիոյ տնտեսական վիճակն, որոյ համառօտ նկարագիրը վերեւ գրինք, կրնայինք մակաբերել թէ ռուս կառավարութիւնն առաջիկայ գարնան պատերազմ կը նախատեսէ, և այժմէն իւր բանակաց ուտեստ ապահովել կ'ուզէ. Բայց արդի պարագայից մէջ այս ենթադրութիւն երկրորդական նշանակութիւն մը միայն կրնայ ունենալ.

Այս ծայրայեղ անօրէնութեան աստիճանաբար յանգեցաւ ռուս կառավարութիւնն, եւ այս պատճառաւ արգելքն իւր ծանրակշիռ հանգամանքը մասամբ կորոյս. Նախ հաճարի արտածումն արգիլեց, այսու հրապարակաւ հռչակելով արմտեաց սակաւութիւնն, հնձոց անյաջողութեան հետեւանօք. Հաճարի հունձքը ռուս գիւղացւոց համար ցորենի հունձքէն աւելի կարեւոր է կերպիւ իւիք. զի ռուս գիւղացիք հաճարի հաց կ'ուտեն, ցորենի հացն ուտելու չեն վարժուած. ցորենը կը մշակեն հացէն զատ իրենց ուրիշ պէտքերն հոգալու և իրենց տուրքերը վճարելու. Հաճարի արտածումն արգիլելով ռուս կառավարութիւնն իւր ժողովրդեան մեծագոյն մասին հացն ապահովել ուզեց, բայց այնքան միջոց տուած էր կնքեալ պայմանագրութեանց գործադրման որ մինչեւ պայմանաժամին օրը Ռուսիայէն արտածեցաւ արտասահման ղրկուելու համար տրամադրելի գտնուած հաճարին մէկ մեծ մասն. Յետոյ բաց ի ցորենէ ուրիշ ամեն արմտեաց արտածումն արգիլեց, որով հաւանական երեւցաւ թէ ցորենին կարգն ալ մէկ քանի օրէն պիտի գայ. Ոտեսա, Սեւ ծովու նաւահանգստաց մէջ քանի օրէ ի վեր արտասովոր եռանդեամբ շոգենաւեր կը բեռցուէին ցորենով, գէթ մասամբ լեցնելու համար այն երկրաց մթերանոցներն որք իրենց ցորեն մասամբ կամ ամբողջովին Ռուսիայէն կ'ըստանան. Այս պատճառաւ, կարելի է որ Կ. Պոլսոյ հրապարակին վրայ հացն անմիջապէս չսուղնայ, բայց կ'ըսուի թէ այս ձմեռ Պոլսեցիք հացն հիմակուընէ 5.10 փարա սուղ պիտի ուտեն, աւելի սուղ քան որչափ նմանը չէ տեսնուած շատ տարիներէ հետէ. զի Փոքր Ասիոյ յաջող մասին իւր վրայ դրուած ակնկալութիւնը չէ գոհացուցած բոլորովին. Փոքր Ասիոյ տրամադրելի ցորենէն մեծ մաս մը Եւրոպա ղրկուած է, և ասիական ցորենը նոյնչափ առատ չերեւիր Կ. Պոլսոյ հրապարակին վրայ որքան կը յուսային ցորենի վաճառականք. Այս վիճակին անշուշտ դարման պիտի տարուի երբ երկաթեայ գծերն աւելի երկարաձգուին երկրին ներսերն. Այս գաւառներ որք երբեմն շատ աւելի մարդիկ կշտացուցեր են, անշուշտ կարող են անհամեմատ աւելի ցորեն արտադրելով կշտացնել ո՛չ միայն զԿ. Պոլիս այլ եւ ռուսական ցորենին կարօտ մնացեալ ուրիշ քաղաքներ և երկիրներ. Այն օրը Կ. Պոլիս բոլորովին անտարբեր պիտի լսէ ռուսական արգելքներն արմտեաց արտածման վրայ. Նիկոմիդիոյ երկաթուղւոյն թափանցած գաւառներէն ցորենի եւ այլ արմտեաց ու գետնախնձորի մեծաքանակ արտածումն և Կ. Պոլսոյ հրապարակին վրայ և այլ գաւառային հրապարակաց վրայ գոհացուցիչ գնով վաճառելը գաղափար մը կուտայ բարեկեցութեան աստիճանին վրայ որ պիտի վիճակի Փոքր Ասիոյ ներսի գաւառաց բնակիչներուն, երբ հաղորդակցութեան նոր դիւրութիւնք իրենց եւս ընձեռնուին. Հացերն ալ, հողային բերքերն ալ այն ատեն քանի մը պատիկ աւելի արժէք պիտի ստանան, և մէկ կողմէ ժողովրդեան գրպանը լենալով, միւս կողմէ կառավարական գանձը աւելի դիւրաւ և աւելի մեծաքանակ տուրք պիտի գանձէ. Օրուան այս մեծ դէպքն, ուրեմն, Ռուսիայէ ցորենի արտածման արգելքը, բացառիկ դրդիչ մը պէտք է լինի Անատոլուի երկաթուղեաց շինութիւնը փութացնելու.

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԵԼԵՒՄՈՒՏՔ

Փեթերսպուրկի պաշտօնաթերթը կ'ըսէ թէ վերջին երեք տարւոց ելմտացոյցք նպաստաւոր արդիւնք տուած լինելով, գանձարանի տրամադրելի գումարք 220 միլիոն րուբլի կը հասնին, որ կը բաւէ հայթայթելու կարօտելոց օգնելու սահմանուած 60 միլիոն րուբլին, 1891ի ելմտացոյցին արտասովոր ծախքերն և հանրային պարտուց գլխավճարը. Պէտք է նաեւ բաւական մեծաքանակ գումար մը ունենալ յառաջիկայ տարւոյ պիտոյից համար. Վերջին նպաստաւոր տարւոց միջոցին, ռուս կառավարութիւնն ոսկեայ պաշար մը կազմելու հոգ տարած էր, որ այժմ 401 միլիոն րուբլի կը հասնի, ի միասին առնելով Կայսրութեան Պանքային մէջ գտնուած 210 միլիոն րուբլի մետաղադրամն.

Այս պաշտօնական բացատրութիւնք կը տրուին, ինչպէս կը հասկցուի, հասարակութեան վստահութիւնը վերահաստատելու համար ռուսական ելեւմտից վրայ.

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՆՈՐ ՓՈԽԱՌՈՒԹԵԱՆ ՋՐՈՑՑ

Ռուսիոյ կառավարութեան նոր փոխառութիւն մը կնքելու կարծեցեալ մտադրութեան վրայ խօսելով, Փեթերսպուրկի Վէտոմոսթ կը գրէ թէ արդի պարագայից մէջ ի Փարիզ կնքեալ նոր փոխառութիւնն անգամ աւելորդ կրնար համարուիլ. Այս փոխառութեան անյաջողութեան պատճառ մասամբ վերագրելի են զայն ի հրապարակ հանող խումբին (որոյ գլուխն էր Քրէտի Ֆոնսիէի նման ֆրանսական առաջնակարգ հաստատութիւն մը.) և զայն ստանձնող ստորագրողաց. բայց իրական պատճառն այս էր անշուշտ թէ իւր նախորդ փոխառութիւնները կնքած ժամանակ Ռուսիա կը նկատուէր լաւ պարտական մը, մինչ այժմ, տիրող սովուն պատճառաւ, Ռուսիա ո՛չ եւս վստահելի կը համարուի. Ռուսիոյ տնտեսական բարեկեցութիւնն ընդհատուած է աւելի քան մէկ տարւոյ ժամանակ. Պէտք է հրաժարինք ամեն նոր ձեռնարկէ արտաքին փոխառութիւններ կնքելու, ցորչափ երկիրը կը նեղուի երկրագործական տագնապէն. Ռուսիա կրնայ դրամի նեղութիւն քաշել, բայց յուսահատ վիճակի մէջ չէ. Ահագին փոխառութիւններու չենք կարօտիր. 100—150 միլիոն րուբլի երկրին մէջ իսկ կրնայ գտնուիլ, և այդ չափ ներքին փոխառութիւն մը աւելի կրնայ յաջողիլ քան սովելոց համար նուէրներու հաւաքումը.

ԴԷՊՔԵՐՆ Ի ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Թէհրանէ կը գրուի ֆրանսական թերթի մը.

Անգլիական և ռուսական ազդեցութեանց պայքարը կը շարունակի աստ. Անգլիացւոց կողմն է Նախարարապետ. Ռուսք երբեմն սպառնալից ոճ մ'ունին. Անգլիացիք տիրող են իրենց դրամագլխովք. Ռուսք երկիւղ կ'ազդեն իրենց բանակին մօտաւորութեամբ. Երկուստեք նոյն զգուշութիւն և հակումն ի գործ կը դրուին, բայց գործին գլուխը գտնուող անձնաւորութիւնք ճարտար չեն թուիր ինձ՝ ո՛չ մէկ ո՛չ միւս կողմէ. Միւս Տէրութեանց ներկայացուցիչներուն գալով, անոնց դերը պարզ դիտողի դերն է. Բայց այս ներկայացուցիչներու տեղեկագրաց շատը սխալ է. Իրազեկ դեսպանատունք Ռուսիոյ և Անգլիոյ դեսպանատունք են միայն. Այժմ սոյն պայքարին առիթ կուտայ ծխախոտի մենավաճառին հաստատումն ի Պարս-

---

—)(94)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԵՐԿՈՒ ԱՆՄԵՂՆԵՐ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ԱՃՐԻՆ ՄՕՏ

Լինաա յառաջացաւ.

—Հրաման չստացայ, ըսաւ.

—Գործակալութեան տնօրէ՞նն էք դուք.

—Այո.

—Երէկ հեռագրեցին ձեզ... Հեռագիրը ձեզ կը սպասէ.

Այս պահուս, նամակաբաշխը բակէն կ'անցնէր և թղթակցութիւնները գրասենեակ կը յանձնէր. Մէկ քանի նամակներ Լինաաի կը պատկանէին. Բացաւ զանոնք. Անոնցմէ մին հեռագիր մը կը պարունակէր որ իրեն կ'ուղղուէր իր գրասենեակէն. Լինաա բացաւ զայն և հազիւ կարդացած զարմացման շարժում մը ունեցաւ, անգամ մը նայեցաւ անշարժ Լիէթին որ կը սպասէր և հեռագիրը Մասլիեոին տուաւ.

Սա կարդաց զայն եւ ուսերը թօթուեց.

—Կրո՛ղ, ըսաւ.

Եւ փոխանակ դուրս ելնելու՝ որպէս պիտի ընէին, երկու մարդիկ ներս մտան. Մասլիեօ, քիչ մը աւելի քաղաքավար, նշան մը ըրաւ Լիէթին.

—Եկէք, ըսաւ.

Հէք կինն անոնց հետեւեցաւ.

Լինաա հարցուց.

—Ձեր պահանջած աղջկան անունն ի՞նչ է.

—Պերթին.

—Ճիշդ այս է. Ահաւասիկ ձեր ըսած հեռագիրը.

Եւ երկու մարդիկ իրարու երես նայեցան յոյժ տագնապեալ.

—Ո՛հ, պարոն, մի սպասցնէք զիս, կ'աղաչեմ, եւ եթէ նոր ձեւակերպութիւն մըն ալ կայ, գէթ այդ միջոցին ինձ յանձնեցէք աղջիկս. Այն ատեն, Սէն Ռըմիի մէջ պիտի մնամ որչափ ատեն որ պէտք ըլլայ.

Լինաա որոշեց խօսիլ.

—Շատ կը փափագէի ձեզ յանձնել այդ պզտիկ աղջիկը եւ կը հասկնամ ձեր անհամբերութիւնը... բայց անկարելիութեան առջեւ չեմ կրնար զձեզ գոհացունել.

Լիէթ յանկարծ ոտքի ելաւ.

—Ինչո՞ւ համար.

—Պերթին ա՛լ գործարանին մէջ չէ...

Լիէթ շունչ առաւ. Կարծած էր թէ աղէտ մը պատահած է.

—Աւելի առաջ ինչո՞ւ չըսիք, պարոն. Ո՞ւր կը գտնուի.

—Չենք գիտեր.

Խեղճ կինն ապշութեամբ անոնց երեսը նայեցաւ. Ի՞նչ կ'ըսէին ուրեմն այդ մարդիկ.

Այն ատեն Մասլիեօ խնդիրը բացատրեց նմա.

—Պ. Լինաա ճիշդ անոր պատճառաւ այս առտու գործարանը կը գտնուի. Ձեր աղջիկը գողութեան մը համար կ'ամբաստանուի,—ըսաւ նա ձայնին մէջ վարանումով մը. Հոս գրասենեակի մը մէջ փակուած էր եւ երէկ գիշեր խոյս տըւեր է.

Դուռ մը բացաւ եւ խուցը ցուցուց, որ բակին վրայ նայող պատուհանէ մը լոյս կառնէր, ուր առջի գիշերը բանտարկուած էր Պերթին և ուր Մասլիեօ եկած էր անոր կրկնելու իր անարգ առաջարկները.

—Ահաւասիկ, ըսաւ, տեսէք. յաջողած է երկաթորմերէ մին տեղէն հանել. անկից մեկնած է... զարմանալին այն է որ կրցած է բանջարանոցին մէջէն անցնիլ առանց շունէս...

Կանգ առաւ. Կը մտածէր, այդ խնդրոյն լուծումը փնտռելով.

Լիէթ չքացած, ձեռները կուրծքին վրայ՝ բարախումները զսպելու համար, կը լռէր.

Այնքան մեծ դժբախտութիւն մը զայն կը ջախջախէր.

Իր աղջիկը գողութեամբ ամբաստանուա՛ծ. Իր աղջիկը խո՛յս տուած... Այսպիսի գեղեցիկ երազէ մը ետք... Չափազանց էր այս իրեն համար.

—Բայց, Պարոն, ըսաւ վերջապէս, շատ ապահո՞վ էք թէ իմ աղջիկս յանցաւոր է.

Այնպէս կը թուէր խեղճ կնոջ թէ ըստ որում Պերթին ճիշդ իր աղջիկն էր, չէր կրնար գող մը ըլլալ.

—Խոստովանեցա՞ւ.

—Ոչ.

—Կը տեսնէ՛ք. Ամէն բան ըսէք ինձ, Պարոն, կ'աղաչեմ, ամէն բան ըսէք.

Այն ատեն պէտք եղաւ կէտ առ կէտ պատմել նմա Մասլիեոյի կողմէ եղած ամբաստանութիւնը. Եւ երբ Լիէթ իմացաւ թէ այս ամբաստանութեան հեղինակը վարպետն էր, անոր ծնգացը փարեցաւ.

—Ո՛հ պարոն, ըսաւ, գթութիւն չէք ունեցած այս խեղճ աղջկան վրայ, որ առանձին էր, ամենէն լքուած, բայց հիմակ իր մօրն համար է որ կ'աղերսեմ ձեզ վեհանձն ըլլալ, ինձ համար՝ որ երկար ատենէ ի վեր զրկուած եմ իմ աղջիկէս... Ետ առէք ձեր ամբաստանութիւնը... Եթէ աղջիկս յանցաւոր է, մոլորման վայրկենի մը տեղի տուած ըլլալու է... այնքան պզտիկ է ան... Աստուա՛ծ իմ... աղջիկս գո՞ղ... կարելի՞ բան է... Հըսկելու էր անոր վրայ, Պարոն, պարկեշտ ըլլալ սովրեցնելու էր անոր. Ձեր պարտքն էր այդ... Եւ դուք զանցառու գտնուեր էք.

Խեղճ կինը ոտքի ելաւ լալով.

Վայրկեան մը ետք, երբ իր պաղարիւնը վերստին գտաւ.

—Այսպէս, ըսաւ, Պերթին երէկ գիշեր մեկնե՞ր է.

—Այո.

—Ուրեմն ստա՞կ ունի իր քով.

—Ամենեւին.

—Ի՞նչ պիտի ըլլայ ուրեմն այս ցուրտի՛ն, այս ձիւնի՛ն.

—Պիտի մեռնի.

—Իմ խե՛ղճ զաւակս.

—Ո՛հ, հանդարտեցէք. Փախուստք յաճախադէպ են. Վերջապէս շատ դիւրին ալ են. Երբ ամառ ատեն պատահին, ըստ որում փախստականք դիւրաւ գործ կը գտնեն, կամ, ի չգոյէ գործի, պտուղներով սնանելու համար, կը պատահի որ ետ չեն դառնար. Նոյն իսկ բացօթեայ կը պառկին, յուլիսի և օգոստոսի գեղեցիկ գիշերները. Վերջապէս կը հեռանան իրենց թողած երկրէն և մեզ համար կորսուած են. բայց ձմե՛ռը, սատանային ո՞ր ծակը կուզէք որ երթան... սաստիկ ցուրտ կընէ. ձիւնը կը տեղայ... գրաւ կը դնեմ որ Պերթին արդէն զղջացած է մեկնելուն և կը մտածէ ետ դառնալ.

—Բայց եթէ ետ դառնայ, պարոն, այս ամբաստանութի՞ւնը... ատիկա իմ բազկացս մէջէն զայն խլել և բանտ նետել չէ՞...

Մասլիեօ գլուխը դարձուց և չի պատասխանեց. Մանկամարդ աղջկան դէմ իր ոխն ամենէն զօրաւորն էր. Մօր արցունքները չի շարժեցին զինա. Լինաա պատասխան տուաւ.

—Երբ վերադառնայ. ձեզ պիտի դարձնենք զայն, տիկին, կը խոստանամ... բայց՝ երբ վերադառնայ, ըսի.

Լինաա Մասլիեոի պէս չէր. Կը կասկածէր. Աւելի փորձառու ըլլալով, գիտէր թէ տղայք, ի սէր ազատութեան, շատ անգամ յոռի վարմունքներէ խուսափելու համար, աւելի նախամեծար կը համարեն արհամարհել ձմրան սաստկութիւնքը.

Լիէթ գուշակեց այս խօսքերուն թագուն իմաստը և սարսռաց.

—Ուրեմն, պարոն, այդպէս ալ կրնա՞յ ըլլալ, հարցուց դողահար.

—Այո... մանաւանդ որ առանձին չէ, բան մը զոր Մասլիեօ չըսաւ ձեզ.

—Ո՞վ կ'ընկերանայ անոր.

—Այս առտու իմացանք թէ գործարանի տղայ մը, որ իր յոռի ընթացքին համար ապաշաւարանի մը մէջ փակուած էր, քանի մը օրէ ի վեր խոյս տուեր է անկից. Երէկ իրիկուն տեսած են անոր դեգերիլը Սէն-Ռըմիի շրջակայքը. Նոյն իսկ խօսեր է մեր պզտիկ գործաւորուհիներէ միոյն հետ.

—Ուրեմն Պերթինը կը ճանչնա՞ր.

—Ոչ միայն կը ճանչնար, ըսաւ Մասլիեօ զոր ատելութիւնը կը կուրցնէր, այլ անոր տարփաւորն էր.

—Իր տարփաւո՞րը, իր տարփաւո՞րը. Իմ աղջիկս, Աստուա՛ծ իմ. Աստուա՛ծ իմ.

Եւ խեղճ կինը սկսաւ հեծկլտալ.

Ո՞ւր էին այժմ իր երազները.

—Շարունակեցէք, պարոն, ամենն այսչա՞փ է, ըսաւ Լիէթ.

—Անպատճառ այդ տղուն օգնութեամբ Պերթին կրցած է այս սենեակէն փախչիլ. Մնաց որ, դիւրին է հասկնալ թէ ձողը դուրսէն խլուած է. Քարը մանաւանդ դուրսէն փորուած էր.

Եւ պատուհանը կը ցուցնէր.

Լիէթ բան մը չէր տեսներ, այնքան իր աչերը արցունքէ պղտորած էին.

(Շարունակելի)

կատուն, զոր անգլ. ընկերութիւն մը ձեռք անցուց։ Ռուսք ամեն կարելի միջոցներով կը հակառակին։ Յաջողեցան նոր դրութեան գործադրութիւնն արգիլել Պարսկաստանի հիւսիսային արեւմտեան մասին մէջ։ Պարսիկ իշխանութիւնք գիշերաբար փախուցան, եղած ազդեցիկ դիտողութեանց վրայ։ Ժամանակ պէտք է որ տեղացիք վարժուին։ Փորձերն ուրիշ տեղեր ալ տեսնուած են, քանի որ այս նոր դրութիւն չի յարմարիր տեղական բարուց։ Պարսկաստանի հիւսիսարեւմտեան մասին մէջ կը բնակի կորովի ժողովուրդ մը։ Այս նահանգ Անդրկովկասիոյ նահանգին սահմանակից է, և հոն կը տիրէ ռուս ազդեցութիւնը։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՔ

Ի Վիեննա տեղեկութիւնք եկած են արժանահաւատ աղբիւրէ, ծանուցանող թէ վերջին մի քանի աւուրց միջոցին ռուս կառավարութիւնն հրաման տուած է 40,000 զօրք եւս կեդրոնացնելու Լեհաստանի արեւմտեան (գերմանական կամ աւստրեան) սահմանաց վրայ։ Հրամայուած է նաեւ փայտեայ տաղաւարներ կառուցանել անմիջապէս, հետեւակաց չորս զօրաբաժիններ պատսպարելու չափ։ Նաեւ, Լեհաստան ղրկելու համար, պատերազմական նախարարութիւնը մեծաքանակ արմտիք գնած է հարաւային Ռուսիայէն և Կովկասիայէն։ Կը մնայ տեսնել թէ այս տնօրինութիւնք ռազմագիտակա՞ն նպատակաւ ի գործ կը դրուին թէ պարզապէս դիւրացնելու համար զօրաց և պահեստից պարենաւորումը սովահար գաւառաց մէջ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ
Ի ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԱՍԻԱ

Փեթերսպուրկէ կը հեռագրուի թէ Անգլիացիք զօրք կը համախմբեն Փէշավուրի կողմերն, աֆղանեան սահմանագլխոց մօտ, և զինուորական մեծ մթերանոցներ կը հաստատեն հոն, ի հարկին զօրք քալեցնելու համար դէպ ի Քանտահար, զի կը գուշակեն թէ ի մօտոյ պիտի մեռնի հիւանդ Էմիրը, և նոր Էմիրի մը ռուսասէր լինելու պատահականութեան դէմ զգուշութիւն կ'ուզեն ի գործ դնել։

ԱՆԳԼԻԱՑԻ ԱՄՈՒՍԻՆՔ

Անգլիացի խմբագիր մը կը պատմէ թէ Սթաֆորտշիր գաւառին հանքագործի մը տնակին մէջ տեսած է… դագաղ մը, որ սարօրինակ պաշտօն մը կը կատարէ։ Հետաքրքիր լինելով պատճառն իմանալ, ահա իրեն տրուած բացատրութիւնը։— Խօսողն այրն է.

«Տասն և ութ տարի յառաջ չինել տուի այս դագաղը։ Կինս և ես երբեմն կը կռուըէինք։ Օր մ'ալ ի՛նչ ըսէ աղէկ. «Ա՛խ, ո՛րչափ ուրախ պիտի ըլլամ այն օրն ուր դագաղ դըրուիլդ տեսնեմ»։—«Լա՛ւ, եթէ այդպէս կ'ուզես, շուտով կը տեսնես փափաքիդ կատարուիլը»։ Ըսի և այս դագաղը չինել տուի իմ հասակիս համեմատ։ Եւ ահա տուն բերի, ի մեծ սարսափ կնոջս։ Մէջը պառկեցայ և ըսի. «Հիմա, կնիկս, գո՞հ ես»։ Սկսաւ լալ ու պոռալ, և աղաչեց որ այս աճուկի բանը տունէն հեռացնեմ։ Ես չհաճեցայ։ Կինս ամեն օր դագաղը տեսնելով, վարժուեցաւ։ Բայց վերջապէս օգուտ մը քաղելու էր այս տախտակեայ անօթէն։ Մեզ ալ արդէն անօթ մը պէտք էր մէջը բան դնելու համար։ Քանի մը բաժանումներ ըրինք բարակ տախտակներով, և հիմա հաց ու պանիր և այլ ուտելիք կը պահենք մէջը։ Բաց աստի, 18 տարիէ ի վեր ալ եւս չենք կռուիր»։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ
ԱՄԵՆ. Տ. ՆԷՕՖԻՏՈՍ Ս. Ի
ԱԶԳ. ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ

Յունաց Պատրիարք Ամեն. Տ. Նէօֆիտոս Սրբազան երէկ ժամ 8 ին Ազգ. Պատրիարքարան եկաւ և փոխադարձ այցելութիւն տուաւ։ Ն. Սրբազնութեան կ'ընկերանային Երէյլիի մետրապոլիտ Տ. Եէրմանոս, Թարապիոյ մետրապոլիտ Տ. Կալլինիկոս, Եէնիտիննա Ցիմիթրաքի էֆէնտի, Խրիսթիտի ու Կարոֆալիտի էֆէնտիներն և Ֆէնէրի Պատրիարքարանի գործակատար Իքիատէս էֆէնտի։

Պատրիարքական Փոխանորդ Գեր. Գաբրիէլ Ծ. վարդապետ՝ ընկերակցութեամբ եկեղեցականաց ու աշխարհականաց՝ Պատրիարքարանի դուռնէն ընդունեց Տ. Նէօֆիտոս Պատրիարքն և նորա ընկերակիցներն և առաջնորդեց վերի յարկն, ուր կը գտնուէին Կրօնական ու Քաղաքական Ժողովոց անդամք։ Սրահին դրան առջեւ կը գտնուէր Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն, շրջապատեալ Գեր. Սիմէոն արքեպիսկոպոս Սէֆէրեանէ, Գեր. Գրիգորիս արքեպիսկոպոս Յովհաննէսեանէ, Գեր. Տիմոթէոս եպիսկոպոս Սափրիչեանէ և այլ եկեղեցականներէ։ Երկոքին Պատրիարքունք ջերմ ողջագուրելէ յետոյ գնացին ընդունելութեան սրահը ուր կէս ժամու չափ սիրալիր տեսակցութիւն մը ունեցան։ Ամեն. Տ. Նէօֆիտոս Սրբազան շնորհակալութիւն յայտնեց Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ եղած շնորհաւորական այցելութեանց համար։ Յետոյ Տ. Նէօֆիտոս Սրբազան հանդիսաւոր կերպիւ առաջնորդուեցաւ ի Մայր եկեղեցի։ Ն. Ամենապատուութիւն շրջապատեալ էր եկեղեցականներէ եւ առջեւէն կերթային դպիրք երգելով, երկու բուրվառակիրք եւ երկու քահանայք աւետարան բռնած։ Յունաց Ս. Պատրիարքը բեմ ելնելով աղօթեց եւ յետոյ յունարէն բանախօսութիւն մը ըրաւ, զոր Եէնիտիննա Ցիմիթրաքի էֆէնտի թուրքերէնի թարգմանեց։ Տ. Նէօֆիտոս Սրբազան ուրախութիւն յայտնեց երկու քոյր եկեղեցեաց միջեւ ի վաղուց անտի կեցած համերաշխութեանն համար և մաղթեց որ այս համերաշխութեան ու սիրոյ կապերն անքակտելի մնան։ Շնորհաւորեց Հայոց ազգն՝ Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հօր նման արժանընտիր եկեղեցական մը իրեն հոգեւոր պետ ունենալուն համար։ Տ. Նէօֆիտոս Պատրիարք խօսքն աւարտեց օրհնելով հայ ազգը։

Յետոյ Ն. Ամենապատուութիւն միւսնոյն հանդիսիւ առաջնորդուեցաւ եկեղեցւոյ դուռն, ուր իրեն եղած ընդունելութեանց համար շնորհակալութիւն յայտնելէ յետոյ մեկնեցաւ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԿՈՆԴԱԿ

Կիրակի օրը մայրաքաղաքիս եկեղեցեաց մէջ կարդացուած Պատրիարքական կոնդակը, զոր հրատարակեցինք երէկ, գաւառներն եւս կը ղրկուի, եկեղեցեաց մէջ կարդացուելու համար։

ՔՍԱՆԵՒՀԻՆԳԱՄԵԱԿ
ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻ

Նոյեմբեր 24ի կիրակի օրը վայելուչ հանդիսիւ տեղի պիտի ունենայ Խասգիւղի Գալֆայեան Որբանոցին հաստատման քսան և հինգամեայ տարեդարձը։ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը խոստացած է այս առթիւ Խասգիւղի Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյն մէջ Պատարագ մատուցանել, ի յիշատակ հիմնադիր Սրբուհի Մայրապետի և բարերարաց այս հաստատութեան։ Որբանոցին մատրան մէջ ալ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի։

ՏՈՔԹ. ՔԱՆՊՈՒՐՕՂԼՈՒ
ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՄԷՋ

Մայրաքաղաքիս յոյն բժշկաց ամենէն նշանաւորներէն Տոքթ. Քանպուրօղլու, որ Բերայի բրուսիական հիւանդանոցին այցելու բժիշկն է, շաբաթ օր մեր Ազգ. Հիւանդանոցն այցելով ընկերակցութեամբ Տոքթ. Եաղուպեանի, նորակառոյց շէնքին ամեն յարկերն ու սրահները երկարօրէն և ուշի ուշով աչքէ անցունելէ եւ ամեն մասանց կացութեան տեղեկանալէ յետոյ, գոհունակութիւն յայտնած է, և յատկապէս խնդակցած է Պատ. Հոգաբարձութեան, այս ազգային հաստատութեան գոհացուցիչ վիճակին համար։

ՀԱՆԴԷՍ ՀԱՐՍԱՆԵԱՑ

Հարսանեաց շքեղ հանդէս մը կը համախմբէր երէկ յՕրթագիւղ Ազն. Գաբրիէլ էֆէնտի Գաբրիէլեանի բնակարանին մէջ, հայ ընկերութեան ընտրելագոյն դասակարգի բազմութիւն մը, երկու սեռէ. կարապետ էֆ. Նշանեան՝ երիտասարդ նըկարիչն, որուն գեղարուեստական տաղանդին վրայ խօսելու առիթ ունեցած ենք երբեմն այս էջերու մէջ, և Օր. Զարուհի Գաբրիէլեան՝ Օրթագիւղի հայ գեղեցիկ սեռի ազնիւ ներկայացուցչաց մին, համակրանաց արտայայտութիւններու մէջտեղ կամուսնանային, կնքահայրութեամբ Ազն. Յարութիւն էֆէնտի Նորատունկեանի։

Ազգականաց և բարեկամաց կողմէ ղըրկուած բազմաթիւ ծաղկեայ պսակներուն մէջէն, որք զիրար կը գերազանցէին բնական գեղեցկութեամբ ու արուեստական ճարտարութեամբ զուգընդխառն, յիշենք անցողակի մանրանկարդ ծաղկեայ կողով մը, զոր Հռիփսիմեաց վարժարանի խնամակալութիւնը նուիրած էր առ իր նախկին սանուհին, այս ձօնով — «Ս. Հռիփսիմեանց եւ Նեկտարինեան վարժարանի Խնամակալութիւնը ջերմագին սիրով կը փութայ իւր խնդակցութիւններն նուիրել առ Ազն. Օր. Զարուհի Գաբրիէլեան իւր պսակի հանդիսին առթիւ և կը մաղթէ որ այն Ս. Պսակը հիւսուած ըլլայ դրախտաբոյս ծաղիկներով»։

Ճաշակի նրբութեան եւ պատրաստութեան ճարտարութեան կողմէ ընդհանուր հիացման արժանացաւ Ազնուափայլ Տիկին Մաքրուհի Յ. Նորատունկեանի կողմէ նուիրեալ հոյակապ պսակ մը որ կը ներկայացունէր մարգագետին մը վրայ երկու սիրուն թռչուններ, իրենց ծաղկետունկերուն վրայ կրելով զոյգ մը տատրակներ, համակ սպիտակ թարմ ծաղիկներով պատրաստուած։ Խորհրդաւոր և բուրեան մը կ'ընծայէին նաեւ ծաղկեայ քնար մը եւ այլ պսակներ։

Գեր. Վահրամ եպիսկոպոս Մանկունի նախագահեց պսակի արարողութեան զոր կատարեցին Արժ. Տ. Յովհաննէս Ա. քահանայ Մկրեան եւ Արժ. Տ. Սահակ Ա. քահանայ Տէր-Սարգսեան։ Յաւարտ արարողութեանց, Յակոբ էֆ. Գուրգէն շնորհաւորական բանախօսութիւն մը արտասանեց, որմէ յետոյ, Եղիա էֆ. Տէմիրճիպաշեան զգածեալ շեշտերով կարդաց բանախօսութիւն մը՝ որ գրական գեղեցիկ հատուած մըն էր։

Հանդիսին արարողական մասն այս կերպին բանախօսութեամբք եւ ծափահարութեանց մէջտեղ աւարտելէ յետոյ, ներկայք հրաւիրուեցան ճոխ ճաշսեղանի մը զոր պատրաստած էր ճաշարանապետ Թօքաթլեան էֆ. Այդ սեղանի շուրջը, շնորհաւորութիւնք եւ բարեմաղթութիւնք փոխանակուեցան ջերմագին կերպով եւ համրանեայի բաժակներ պարպուեցան նորապսակ ամոլին կենաց։ Տանուտիրոջ ու տիրուհւոյ կենցաղագէտ հիւրամեծարութիւնը, որուն կը միանար Թօքաթլեան էֆէնտիի կազմակերպած ճաշսեղանն ու սպասարկութիւնն որք կը գոհացնէին ազնուաճաշակ հիւրերն, հաճոյալի ժամեր անցունել տուին երկու հարիւրի մօտ հրաւիրելոց։

Երեկոյին, կարապետ էֆ. և տիկին Նշանեան մեկնեցան ի Բերա, ուր կը հաստատեն իրենց բնակութիւն։

* *

Վաղուան թուով պիտի հրատարակենք Տէմիրճիպաշեան էֆէնտիի բանախօսութիւնը։

ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆ
ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԵԱՆ

Վերջին պահուն կ'իմանանք թէ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնն որոշեր է իւր վերջնական հրաժարականը մատուցանել Վարչութեան վաղուան նստին։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ
ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Հռոմի օսմանեան դեսպանատան երրորդ քարտուղար անուանեցաւ Ֆախրէտտին պէյ, երրորդ քարտուղար օսմանեան դեսպանատան Վիեննայի։

Վիեննայի օսմանեան դեսպանատան երրորդ քարտուղար անուանեցաւ Րեսմի պէյ, երրորդ քարտուղար օսմանեան դեսպանատան Հռոմի։

Սանիյէ Միւթէմայիզի աստիճան տրուեցաւ Մանաստըրի առեւտրական դատարանին նախագահ Ապտի էֆէնտիի և Չէթինէի օսմանեան դեսպանատան առաջին քարտուղար Մէհմէտ պէյի։

Բալիյէ աստիճան՝ նոյն դեսպանատան թարգման Մուսթաֆա էֆէնտիի, Հեռագրական վերատեսչութեան հաշուեց դանձման դիւանին առաջին քարտուղար Հագգը էֆէնտիի եւ նոյն դիւանատան դեր-տնօրէն Համտի էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Տարիւլմուալլիմին վարժարանի ուսուցիչներէն Միրլիվա Հագգը փաշայի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Սպարապետի Դրան ընդհանուր պիտոյից չորրորդ ճիւղին տնօրէն գնդապետ Նէֆի պէյի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Պարի օսմանեան հիւպատոս Ֆէյզի պէյի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Պէշիքթաշի Րիւշտիյէ վարժարանին չափագիտութեան ուսուցիչ դեր-հազարապետ Շաքիր էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Բոտկորիցայի օսմանեան փոխ-հիւպատոս Գրիգոր էֆէնտիի։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ նոյն հիւպատոսարանին թարգման Մէհմէտ էֆէնտիի։

ՀԱՑԿԵՐՈՅԹ Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Երէկ գիշեր կայս. պալատան մէջ շքեղ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ Սիամի թագաւորին եղբայր Տամրոնկ իշխանին եւ նոյն թագաւորին որդւոյն։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ պատուել սեղանն Իւր ներկայութեամբ եւ Սիամցի հիւրերն թէ՛ հացկերոյթէն առաջ և թէ յետոյ արժանացան Ն. Վեհափառութեան մեծարանաց։ Հացկերոյթն սկսաւ ժամ 1½ին եւ աւարտեցաւ ժամ 3ին։ Կայսերական պալատան նուագածուաց խումբն անընդհատ նուագեց։ Թարգմանի պաշտօնը վարեց կայս. մամանաւոր Արիֆ թարգմանիչներէն Հագգը պէյ։ Յաւարտ հացկերոյթին Սիամցի իշխանք կրկին անգամ շնորհակալութիւն յայտնեցին իրենց եղած սիրալիր ընդունելութեանց համար և մեկնեցան։

Սեղանին ներկայ էին նաեւ Մեծ Եպարքոս Ճէվատ փաշա, Սպարապետ Րիզա փաշա, բոլոր նախարարք, կայս. պալատան բարձրաստիճան պաշտօնատարք և այլք։

* *

Տամրոնկ իշխան երէկ Մախուսէի Շահին շոգենաւով դէպ ի կղզիները պտոյտ մը կատարեց և Հէյպէլի կղզին երթալով այցելեց Նաւային վարժարանն, ուր սեղան մը տրուեցաւ ի պատիւ իրեն։ Իշխանը ներկայ գըտնուեցաւ աշակերտաց կողմէ կատարուած փորձերուն և իրիկուան ժամ 10 ին վերադարձաւ։

Տամրոնկ իշխանն ու հետեւորդք յառաջիկայ հինգշաբթի օր Պիրէոս պիտի ուղեւորին։ Այդ պատճառաւ շոգենաւ մը պիտի յատկանայ Սիամցի իշխաններուն։

ՕՍՄ. ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Այն օսմանեան պատուիրակութիւն որ Լիվատիա ուղեւորած է յանուն Վեհ. Սուլթանին բարի գալուստ մաղթելու Ռուսիոյ կայսեր ու կայսրուհւոյն, երէկ Լիվատիա ժամներ է։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Ելմտական, Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց նախարարք երէկ Բ. Դուռը գնացին և յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Պարսկական ու ռումանական դեսպանք և իտալական դեսպանատան գործակատարն երէկ Բ. Դուռը գնացին և յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ու Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

ԿԱՐԻՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կարինէն կը գրեն առ Թուրքէ թէ Համիտիյէ հեծելագունդերու կազմակերպութիւնը առաջ կը տարուի ջանիւք Դ. զօրաբանակին հրամանատար Զէքի փաշայի, թէ զինուորական վարչութիւնը մէկ կողմէ զօրաց պիտոյքները հոգալով, միւս կողմէ Համիտիյէ հեծելագնդոց կազմակերպութիւնը ի գլուխ հանելու կաշխատի և թէ ամեն ոք գովելով կայս. կառավարութեան յաջողութիւնը, բարեմաղթութիւններ կընէ վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։ Թուրքէ կը յաւէ թէ Կարնոյ նահանգին ամեն կողմը կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Թուրքէ Վէքայիէն քաղուած)

Պետական Խորհուրդը մերժած է Իպրահիմ Էտհէմ էֆէնտի անուն վաճառականի մը աղերսագիրն, որով մենաշնորհ խնդրած էր ի Չուպուքլու կազի մթերանոցը փոխադրելի կազերու և այլ դիւրավառ նիւթերու փոխադրութեան համար, որովհետեւ կազերու մթերումին արդէն մենաշնորհի ներքեւ գտնուելով, Պետական Խորհուրդը հարկ չէ տեսած փոխադրութիւնն եւս մենաշնորհի ներքեւ առնուլ։

—Կայս. Իրատէ մը, զինուորական ատենի որոշման համաձայն, հրամայած է օսմանեան հպատակութենէ վտարել և օսմանեան երկիրներէ արտաքսել Նէվրէքօբցի Լազար անուն մարդ մը որ Յունաստան փախչելով իւր հպատակութիւնը փոխած էր, որովհետեւ ըստ օրինի երբ օսմանեան հպատակ մը առանց արտօնութեան իւր հպատակութիւնը փոխէ կամ օտար տէրութեան մը զինուորական ծառայութեան մէջ մտնէ, օսմանեան հպատակութենէ վտարուելով, կ'արտաքսուի օսմանեան երկիրներէն։

—Քարբերդի կուսակալութիւնն, ըստ տեղեկագրութեան Արաբկիրի գայմագամին, հեռագրած է թէ տեղական կառավարութիւնն երեք հայեր ձերբակալելով դատական իշխանութեան յանձնած է, որք երկու ամիս առաջ Նանուրհօղլու Սարգիսի տունէն կարասիներ գողցած էին։

—Տրապիզոնի կուսակալութիւնը հեռագրած է թէ նահանգին մէջ երկու աւազակներ ձերբակալուած են։

—Տրապիզոնէն, Տիարպէքիրէն, Վանէն, Ատանայէն, Քարբերդէն, Սեբաստիայէն, Էնկիւրիւէն և Բաղտէտէն զանազան թուականներով եկած հեռագիրներու համաձայն, այդ նահանգաց մէջ եւս, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։

ԶՄԻՒՌՆԻԱՅԻ ԹՐԱՄՈՒԷՅՆ ՈՒ ՋՈՒՐԸ

Զմիւռնիայէն կը գրեն թէ Պելճիացի դրամատէրներու կողմէ այդ քաղաքը ղրկուած երկու ճարտարագէտներ, որք պաշտօն ունէին քննել Իլիճէ Ուրլա Իսքէլէի և նոյն իսկ քաղաքին թրամուէյի գիծերը, պաշտօն ստանձնած էին նաեւ քննել Զմիւռնիա բերուելիք ջուրին ճամբաները։

Սոյն ճարտարագէտք իրենց տեղեկագրոյն մէջ կը յայտնեն թէ այդ երկու գործերն ալ լաւ են և հետեւապէս շահաբեր պիտի ըլլան ձեռնարկու ընկերութեան։ Փութացեր են երկար հեռագիր մը ուղղել ի Պելճիա՝ դրամատէրաց հաղորդելու համար իրենց քննութեանց այս արդիւնքը։

ՄԻՐԶԱ ՄՈՀՍԻՆ ԽԱՆ

Պարսկական նախորդ դեսպան Միրզա Մոհսին խան Թիֆլիս ժամնելով տեղւոյն կառավարութեան կողմէ արժանավայել պատիւներով ընդունուեր է։ Միրզա Մոհսին խան Թիֆլիսէն ճամբայ ելեր դէպ ի Բէշտ։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԱՒՍՏՐԻԱ

Վիեննայէն մեր առած մասնաւոր տեղեկութեանց համաձայն, կ'ըսէ Թուրքէ, տեղւոյն օսմանեան դեսպան Զիաա պէյ, որ մէկ քանի օր առաջ անդ ժամանած էր, տեսակցութիւն մը ունեցեր է արտաքին գործոց նախարար Քալնոքի կոմսին հետ, որ վերջերս պատուիրակութեանց ներկայութեանն արտասանած իւր բանախօսութեան մէջ տուած խաղաղասիրական ապահովութեանց վրայ բերանացի բացատրութիւններ տուեր է օսմ. դեսպանին։ Քալնոքի կոմսն յարեր է թէ Աւստրիոյ նպատակն է յարատեւ պահել Թուրքիոյ հետ ունեցած իւր բարւոք յարաբերութիւններն և թէ վերանորոգելի առեւտրական դաշնագիրն եւս այս սկզբունքին վրայ հիմնուած է։

Աւստրիոյ կայսրն եւս իւր ներկայութեան ընդունեց օսմանեան դեսպանն և երկար տեսակցութիւն մը ունեցեր է։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սուրիայէն 10 Նոյեմբեր թուականաւ եկած հեռագրոյ մը համաձայն, վերջին 24 ժամուն, Դամասկոսի մէջ հնտախտէ 4 մարդ բռնուելով, ասոնցմէ մին եւ առաջուան բռնուածներէ 4ը մեռեր են։

Դամասկոսի առողջապահական բժշկին կողմէ եկած հեռագրոյ մը համաձայն, հնտախտ ծագեր է նաեւ քաղաքէն դուրս երկու գիւղերու մէջ։ Այդ պատճառաւ ամեն միջոց ձեռք առնուեր եւ մաքրանոցներ հաստատուեր են, ուր ուղեւորք տասնօրեայ քարանթինայի պիտի ենթարկին։

—Պոլսոյ Եէնի Պաղչէ թաղին եւ Սկիւտարի Իհսանիյէ թաղին մէջ փոդացաւ երեւան եկած եւ մահեր ալ պատահած են։

«ՄԱԼԱԿԱ» ՇՈԳԵՆԱՒ
ԵՒ ՄԱՆԹԱՇԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Անգլիական Մալակա շոգենաւն, որ պահանջատէրաց կողմանէ արգիլման ներքեւ առնուած և երկիցս աճուրդի դրուելով մինչ 4,700 անգլ. ոսկւոյ գին տրուելով հանդերձ, չէր վաճառուած, անգլիական հիւպատոսարանի կողմանէ այս ուրբաթ վերստին ի վաճառ հանուեցաւ եւ 3,100 անգլ. ոսկւոյ գնեց զայն Պ. Ա. Մանթաշեանց։

Մալակա 2360 տակառաչափ տարողութիւն, 300 ձիու անուանական զօրութեամբ մեքենայ, և 50 ճամբորդի համար առաջին կարգի խուցեր ունի։ Օրը 14 տակառաչափ ածուխ կսպառէ և ժամը 9½ մղոն արագութիւն ունի։ Յետ մասնակի նորոգութեան, ի մօտոյ պիտի մեկնի Պաթում։ Երբեմն Զանզիպարի վեհապետին յատուկ այս շոգենաւ, ճամբորդութեան ամեն հանգստաւէտ պայմաններն ունի։

ՀԱՑԻ ԳԻՆԸ

Մեր այսաւուր արտաքին լրոց բաժնին մէջ բացատրած ենք Ռուսիայէն ցորենի և ցորենի ալիւրին արտածման՝ Փոքր Ասիոյ հողագործութեան ու վաճառականութեան և Կ. Պոլսոյ հրապարակին վրայ ընելիք ազդեցութիւնը։ Արմտեաց վաճառականներու և փռապաններու կարծիքն է թէ պարկին տասը ղրուշ աւելի վաճառուելով, Պոլիս ամեն կողմէ ցորենի ալիւր կրնայ գտնել, և մինչեւ իսկ Թրիեստէն բերել տալ ձմրան ամսոց մէջ. զի Պոլսոյ պէս ամեն կողմէ հաղորդակցութեանց առջեւ բաց գտնուող քաղաք մը երկիւղ չկրնար կրել ո՛չ արմտեաց նուազութիւն տեսնելու, ոչ ալ չափազանց սուղ հաց ուտելու։ Առ առաւելն հացին գինը հինգ կամ տասը փարայ կրնայ բարձրանալ արդի գնոյն վրայ, որ որոշուած է արդէն հաշուի դնելով Ռուսիոյ արմտեաց նուազութիւնը։

ՀՐԵԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՔ

Գալֆաեան Որբանոցէն գանգատ կը գրուի մեզ թէ այս շէնքին կից Ճէզայիրլըեան բնակարանին մէջ հաստատեալ հրեայ գաղթականաց տղայք քանի օրէ ի վեր բան գործ ըրած են քարեր նետել Որբանոցին մէջ և պահապան շունն սպաննել ուզեր են, եւ մինչեւ իսկ կը կասկածուի թէ անցեալները տեղի ունեցած գողութեան անյաջող փորձն եւս անոնց կողմէ գործուած ըլլայ։ Ի մի բան այս դրացնութիւն ոչ նուազ անհանգստութեան պատճառ եղած է Որբանոցին։ Մեզ կը թուի թէ այս անպատեհ երեւոյթներուն վրայ ոչ այնքան ոստիկանութեան որքան նոյն իսկ հրեայ հասարակութեան ուշադրութիւնը պէտք է հրաւիրել. զի երբ ամեն ոք կը խղճայ իրենց աքսորման Ռուսիայէն, հրեայ գաղթականք անշուշտ պէտք չէ դըժգոհութեան պատճառ տան զիրենք վեհանձնաբար հիւրասիրող օսմանեան մայրաքաղաքին մէջ։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

Փարիզէ կը ծանուցանեն թէ Կ. Պոլսոյ իտալական նոր դեսպան Պ. Բէսման այս օրերս պիտի մեկնի անտի ի Հռոմ, ուսկից ի մօտոյ մայրաքաղաքս պիտի գայ։

ՍԵՐՊԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

Սերպիական նոր դեսպան զօրավար Սավա Կրուիչ այսօր Վեհ. Սուլթանին ներկայանալով, իւր յանձնարարագիրը պիտի մատուցանէ։

ՈՃԻՐՔ, ԱՐԿԱԾՔ ԵՒ ԱՅԼՆ

Անցեալ շաբթու առտուն տեսարան մը խորապէս յուզեր է Վօլօյա պզտիկ քաղաքին բնակիչները։ Երկու եղբայրներ, երկու այգեգործք որք երկրին մէջ ծանօթ էին եւ յոյժ պատուաւոր, մէկ քանի ամսէ ի վեր գժտութիւն մը ունէին իրենց միջեւ ժառանգութեան մը առթիւ։ Ազգականներ եւ երկու կողման բարեկամներ շատ ջանացած էին հաշտութիւն գոյացնել, բայց իրենց ամեն ճիգերն ապարդիւն մնացած էին ժառանգակիցներուն փոխադարձ թշնամութեան առջեւ։ Երկուշաբթի օր, այս վերջինք գացած էին այգի մը,— գժտութեան գլխաւոր առարկայն,—զայն գնահատելու եւ բաժնելու համար։ Հոն կռուի կը բռնուին եւ իւրաքանչիւրն ատրճանակ մը հանելով գրպանէն, իրարու վրայ կը պարպեն։ Եղբայրներէ մին անմիջապէս կը մեռնի. միւսը գլխէն կը վիրաւորուի և ողբալի վիճակի մէջ կը գտնուի։ Ոստիկանութիւնը, գիւղացիներէ իմանալով այս դէպք, վիրաւորեալը քաղաքին հիւանդանոցը փոխադրեր է։

—Գումգաբուի ոստիկանութիւնը Եանի անուն ձկնորս մը ձերբակալած է, որ գինետան մը մէջ գաւաթներ կոտրած եւ դաշոյն հանելով հոն գտնուողներուն վրայ յարձակած էր։ Նոյնպէս կարապետ, Եորկի, Իպրահիմ ու Րէճէպ անուն մարդերն, որք այդ կողմերը մարդեր վիրաւորած էին։

—Երէկ Սալը Բազարէն անցնող մուրացիկ կին մը անուշադրութեամբ խանութի մը Բէնէկին երկաթին զարնուեցաւ և երեսն ու շրթունքը ծանրապէս վիրաւորեցան։

—Թուրք կին մը իր հօտը կ'արածէր ի Տէմիրճի, Քուլայի մօտ, երբ ժայռի կտոր մը փրթելով լեռնէն, խեղճ կնկան վրայ ինկեր եւ ճզմեր է զայն։

—Քարահիւթի մէջ տղայ մը կը խաղար ուղտի մը հետ որ կը սկսէր անհամբերութեան նշաններ ցոյց տալ։ Կենդանւոյն ծամը ցռուկին վրայ բերելով՝ տղուն վըզին շուրջ կը պլլուի. ուղտը այս շարժումէն զարհուրած, գլուխը վեր կառնէ և իր հետ կը քաշէ կը տանի խեղճ տղան որ կախուած կը մնայ։ Մահը վայրկենական կըլլայ։

Նաւային գնդապետ Եօմէր պէյ, որ շոգենաւեր գնելու համար Լոնտոն կը գտնուի, հրահանգ խնդրեր է գնելու [illegible] անուն շոգենաւ մը, որ 165 ոտք երկայնութիւն, 20 ոտք լայնութիւն, և 95 ձիու ոյժ ունեցող մեքենայ մը ունի։ Ծովային նախարարութիւնը տուած է հարկ եղած արտօնութիւնը։

—Հեռագրական ու Թղթատարական վերատեսչութիւնը հրահանգ տուած է բոլոր նամակատանց չընդունիլ այն պարզ նամակներն, որոց մէջ արժէքաւոր նիւթեր դրուած են։

—Երէկ Օտեսայէն մայրաքաղաքս եկան 51 տնուոր հրեայ գաղթականներ։

—Պուքրէշէ ուղղեալ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ օսմ. դեսպան Պլաք պէյ բոլորովին ապաքիներ է։

—Դատական նախարարութիւնը, կըսէ Հաքիքաթ, յանդիմանութեան գիր մը ուղղած է Էնկիւրիի վերաքննիչ ատենի պատժական ճիւղին նախորդ նախագահ Շաքիր պէյի, որ իւր պաշտօնավարութեան օրով, վճռագրերու փութանակի պատրաստութեան հոգ չտանելով, յետաձգմանց տեղի տուած էր։

—Երէկ մայրաքաղաքս ժամնեցին 48 տնուոր ռումելիցի գաղթականք, որք իրենց համար որոշեալ տեղերը ղրկուեցան բնակութիւն հաստատելու։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ
ԲԵՐԱՅԻ

Այս գիշեր դեսպանական առաջին երեկոյթ։ Պիտի ներկայացուի
ՔԱՐՄԷՆ (CARMEN)
գլխաւոր դերերը բաժնուած են հետեւեալ կերպիւ. Օր. Վիօլէ՝ (Քարմէն) Օր. Վիլլոզ (Միքայէլա) Պ. Ռօշվիլ (Տօն Ժօզէ) Պ. Ժէրվէ (Էսքամիլլօ)։

Մ. ՄԻՍԱՔ

Մասնագէտ-վարսայարդար կանանց, նախկին գլխաւոր պաշտօնեայ Պ. Մ. Իպիտորի, որ փոխադրած է իւր տեղն Բերա Մեծ փողոց Բօնզօրտիա թատրոնին կից գտնուած մասնաւոր [illegible] նոր սրահը, ուր դիմող յաճախորդք մեծապէս գոհ պիտի մնան։ Պատրաստ է նաեւ մասնաւոր տուներ այցելել։

ՎԱՀՐԱՄ ՍԸՎԱՃԵԱՆ

Վիեննայի Երաժշտանոցէն ելած՝ կը ծանուցանէ յարգոյ հասարակութեան որ իրմէ դաշնակի դաս առնուլ փափագողք կրնան՝ անձամբ կամ նամակաւ՝ դիմել առ Պ. Գոմենիոնկէր։
Մեծ փողոց Բերայի։ 7—10

ԱԶԴ
ԹՕՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible] շոգենաւը, նաւապետ Ադքին, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 18ին և դեկտ. 4ին աստ կ'սպասուի։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՌԻՕ ՏԸ ԺԱՆԷՅՐՕ, 23.—Ալիսթան զօրավարը բազմաթիւ զօրքերով համայն ելլալու դէպ ի Ռիօ Կրանտէ՝ հակառակ կուսակցութեան դէմ։

ՓԱՐԻԶ, 23 — Ապռուապէս կը հերքուին այն զրոյցք թէ բանտերու նախորդ տնօրէն՝ Պ. Հերպէթ ի դատ կոչուեր է խարդախութեան յանցանօք. Պ. Հերպէթի մատակարարութիւնն ուղիղ եղած է։

—Պ. Կիրս կէս գիշերին մեռնեցաւ։

ԼԱՆ, 23.—Հանքային պատուիրակաց գումարում մը միաձայնութեամբ մերժեց կառավարութեան որոշած ձեռքն առաջարկեալ իրաւարարութիւնն և միաձայնութեամբ հինգ իրաւարար նշանակեց, որոց մէջ են Պ. Պ. Պասլի և Լամանտէն, ժողովն որոշեց սպասել որ ընկերութիւնք անուանեն իրենց իրաւարարներն։

ՄԱՏՐԻՏ, 23.—Նախարարական տագնապի ծագման մասին կը հաւաստեն թէ ներքին գործոց նախարարը, երէկի ժողովին մէջ, յայտներ է հրաժարիլ, զի ուրիշ նախարար մը աւելի աղէկ պիտի կրնար կուսակիցներ բերել կառավարութեան։ Նախարարապետ Պ. Քանովաս ի զուր աշխատեր է զայն տարհամոզել։ Դատական նախարարն այն ատեն ըսեր է թէ քանի որ գլխաւորաբար քաղաքական տագնապ մըն է այս, բոլոր նախարարութիւնը պէտք է հրաժարի, որպէս զի խնամակալ Թագուհին ամեն ազատութիւն ունենայ։ Պ. Քանովաս անմիջապէս պալատ է գացեր ներկայացնելու նախարարութեան հաւաքական հրաժարականը։ Խնամակալ Թագուհւոյն և Պ. Քանովասի միջև գոյացած համաձայնութեամբ մը, նոր նախարարութիւնն, ընդ նախագահութեամբ Պ. Քանովասի, պիտի կազմուի այսպէս, Պ. Էլ Տուաէէն՝ ներքին գործոց նախարար, Պ. Ռոմերօ Ռոպլետօ գաղթականութեանց և Պ. Լինարէս Ռիվաս հանրօգուտ շինութեանց, միւս նախարարք կը պահեն իրենց պաշտօնները։

ՖՈՒՐՆԻԷԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ՄԱՏՐԻՏ, 23 Նոյեմբ.—Սպանիոյ նոր նախարարութիւնը կազմուեցաւ ընդ նախագահութեամբ Պ. Քանովասի, Թէթուան դուքսն արտաքին գործոց նախարար անուանեցաւ և Պ. Քասկայօն ելմտական նախարար։

ՓԱՐԻԶ, 23.–Պ. Պ. տը Ֆրէսինէ, Ռիպօ և Ֆլուրէնս ներկայ գտնուեցան երէկ ռուսական դեսպանատան մէջ տրուած հացկերոյթին ի պատիւ Պ. Կիրսի։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 12 Նոյեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ	
3 ամիս Լոնտրայի վրայ	109 3/4
3 » Բարիզի »	22 95
Օսմանեան Քօնսօլիտէ	
Երէկ երեկոյ գոց. [Միաց. Դ. Սէրի] ...	18 18
Բերայի մէջ »	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ ... »	18 17
Կէս օրին »	18 17
Թահվիլաթը Օսմանիէ երէկ երեկոյ	67 38
» » ժամ 5ին	67 32
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ	
Փոխառութիւն A. Սէրի	40 1/4
» B. »	20 3/4
» C. »	18 17
ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ	
Սօսիէթէ Ժէնէրալ ... Անգլ. Լր.	4
Քրէտի Ժէնէրալ » »	7 35
Պանք տը Փօնս » »	4 20
Սօս. Շօմէն է վափէօր » »	4 15
Ռէժի » »	14 20
Թրամուէյ » »	570
Ռումէլիի երկաթուղի Ֆր.	56 1/2
Բաժնեթուղթ Լավրիօն Գ. Կ.	123
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ	
Օսմանեան ոսկի ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց »	87 28
Անգլիական ոսկի »	110 14
Մարք [Գերմանական ոսկի] »	106 30
Իմբերիալ »	90
Քրիմից »	51 12
Ռուբլի թղթադրամ »	9 50
Մէճ. արծաթ [տարբ.] »	107 08
Մանր արծաթ »	102
Մէթալիք »	98
Թաաֆիյէ »	21 20
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի... »	7

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ԲԱՐԻԶ, 23 Նոյմ., ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ	
Ֆրանսական Ռանթ 3 %	94 52
» » 4 1/2 %	104 12
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	16 95
» երկաթուղի	56 25
» Ռէժիի բաժնեթուղթք	333 12
Պանք Օթօման	520
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	— —
Գրէտի Լիոնէ	766 25
Իտալական Ռանթ 5 %	86 77
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	403 75
Եգիպտական միացեալ	470 62
Օսմ. Մաքս. արժէթուղթ	414 37
Օսմանիյէ (Օսմանեան քօնսօլիտէ)	316 87
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 23 1/2
ԼՈՆՏՈՆ, 23.— ժամ 5 վայր. 50 երեկոյ	
Անգլ. քօնսօլիտէ	95 1/4
Օսմ. » Սէրի Դ.	16 3/4
» » » Ա.	40 1/4
» » » Բ.	20 3/4
» » » Գ.	16 3/4
Փոխառութիւն 1877	— —
Պանք Օթօման	10 78
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	93 1/8
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	87 1/4
Տօմէնիալ (փոխառ. (Իւչիլը)	103 1/2
Ռուսական 1890	90 3/8
Այտընի երկաթուղի	21 1/8
Գասապայի երկաթուղի	16 5/8
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 410
ՎԻԷՆՆԱ, 23.— ժամ 4 վայր.—	
Օսմանեան երկաթուղի	26 60
» Ռէժիի բաժնեթուղթք	152 50
Փոխանակութիւն Լոնտրի վրայ	118 30
» Փարիզի »	46 82
ՊԷՐԼԻՆ, 23.— ժամ — վայր.—	
Փոխանակութիւն Լոնտրի վրայ	20 215
» Փարիզի »	81 35
Ռուբլի թղթադրամ	196
Օսմանեան երկաթուղի	55 75
Օսմ. քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	16 70
Օսմ. Ռէժի	— —

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 23 — ժ. — վ. — երեկոյ	
Ֆրանսական Ռանթ 3 %	94 66
Օսմանեան քօնսօլիտէ Դ.	16 90
Օսմանեան երկաթուղի	56 25
Օսմ. Ռէժի	— —
Բրիօրիթէ Թիւրք	— —
Օսմ. Մաքս. արժէթուղթ	— —
Պանք Օթօման	519 37

ԾՐԱԳԻՐ

ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԳՐԻ

(Վերջին մաս)

Յօդ. 97.—Ուսումնարանաց ուսուցիչք կ'առաջարկուին Տնօրէնէն ու կը հաստատուին Ուսումն. Խորհուրդէն կամ ուսումնարանի Հոգաբարձութենէ, Տնօրէնին անմիջական տեսչութեան տակ են և ուղղակի նմա ու անուղղակի կերպով պատասխանատու են վարժարանը մատակարարող պաշտօնական մարմնոյն։ Երբ ուսումնարանը կը գտնուի առանձին Հոգաբարձութեան մը մատակարարութեան տակ, կարգեալ ուսուցչաց ցանկը այս վերջնոյն կողմէ կը հաղորդուի տեղւոյն Ուսումն. Խորհրդոյն։

Յօդ. 98.—Ուսումնարանաց հսկողք կը բաժնուին ընդհանուր և երկրորդական հսկողներու. կը հսկեն աշակերտաց կարգապահութեան և բարոյականին, սերտողութեանց և գրօսանաց կանոնաւորութեան և բարեկարգութեան։ Ընդհանուր-հսկողն աշակերտաց կարգապահութեան ընդհանուր պատասխանատու է առ Տնօրէնն, կը գործադրէ որոշեալ ժամանակացոյցն եւ կը նշանակէ ուսանողաց և ուսուցչաց յապաղումներն ու բացակայութիւնքն։ Երկրորդական հսկողք ընդհանուր-հսկողին հրահանգաց համեմատ վարուելով՝ կը հսկեն մասնաւոր կարգաց կամ մասնաւոր սերտարանաց ու գրօսարանաց վրայ։

Յօդ. 99.—Ընդհ. հսկողն պարտի աւարտած լինել գէթ ստորին ուսումնարանի ընթացքն, եւ հսկողք՝ գէթ բարձրագոյն նախակրթարանի ընթացքն, եւ իրենց ուսումը հաստատող վկայականներէն զատ պարտին ունենալ ի ձեռին Հսկողութեան մասնաւոր Արտօնագիր կեդրոնական կամ տեղական Ուսումն. խորհուրդէն վաւերացեալ։—Սոցա ընտրութիւնն եւ հաստատութիւնն ալ կը լինի այնպէս որպէս ուսուցիչներունը։

Յօդ. 100.—Կրթական ո՛ր և է պաշտօնի համար Արտօնագիր ստանալ փափաքող անձն օրինօք սահմանեալ ժամանակաց մէջ գրով կը ներկայանայ ձեռնհաս մարմնոյն որ օրինական քննութիւնքն կատարելէ յետոյ, երբ արժան դատէ՝ կուտայ խնդրուած Արտօնագիրն։ Թեկնածուն միեւնոյն ատեն կը ներկայէ ձեռնհաս մարմնոյն իւր ուսմանց վկայականներն, մկրտութեան ծանուցագիրն ու իւր բնակած թաղին ազգային իշխանութեանց կողմէ բարի վարուց վկայութիւն մը։

Ուսմանց վկայական չունեցող մը երբ ուզէ արտօնագիր ստանալ կրթական պաշտօնի համար՝ պարտաւոր է քննութիւն մ'անցնել ուսումնական այն ծրագրոյ վրայ որոյ ընթացքն աւարտած ըլլալ կը պահանջուի ըստ օրինի նոյն պաշտօնի հետամուտներէն եւ ստանալ կանխաւ համարժէք վկայական մը։ Կրօնագիտութեան ուսուցիչներն ու դասագրքերն քննելու և արտօնելու իրաւունքը կը վերաբերի կեդրոնական և գաւառական կրօնական ժողովոց։

Այսպիսի քննութենէն զերծ կը մնան նոքա որք ներկայ օրինաց հրատարակուելէն յառաջ գէթ տասնամեայ ծառայութիւն ունեցած են նման պաշտօնի մէջ և հանրածանօթ են իրենց արդիւնքներով։

Ներկայ օրինաց հրատարակութենէն յառաջ տրուած պաշտօնական արտօնագրերն վերաքննելի են, և կը նկատուին իբր առժամեայ։ Մինչեւ երկու տարի պէտք է որ զանոնք ի ձեռին ունեցողներն ներկայեն ձեռնհաս մարմնոց և օրինական պահանջումները լրացնելով ստանան իրենց ձեռնհասութեան աստիճանը ճշդող վերջնական արտօնագիր։

Իրենց արդէն ունեցած աստիճանէն բարձր աստիճան մը ձեռք բերել փափաքող կրթական պաշտօնեայք նոյնպէս յատուկ կանոնագրութեամբ սահմանեալ ժամանակաց մէջ կը ներկայանան գրով առ ձեռնհաս մարմինն և ներկայացնելով պահանջեալ պաշտօնագրերն ու վկայագրերն կամ քննութիւն անցնելով պահանջեալ ուսմանց վրայ ու հաստատելով պայմանեալ նախնական ծառայութիւններն եթէ արժանի դատուին՝ կստանան իրենց բաղձացած յառաջացումը։

Յօդ. 101. — Պաշտօնէից անուանումներն ու հրաժարեցումներն տեղի կ'ունենան մեծ պարապուրդի ատեն՝ դպրոցական տարւոյն սկզբնաւորութենէն յառաջ. բայց Հոգաբարձութիւն մը չէ կարող պայմանաժամէն յառաջ հրաժարեցնել (տես յօդ. 102) պաշտօնեայ առանց հաւանութեան այն Ուսումն. Խորհրդոյ որու իրաւասութեան ենթարկեալ է, և որու կը հաղորդէ իւր դժգոհութեան պատճառներն։ Առանց այս պայմանին հրաժարեցուցեալ պաշտօնեայ մը իրաւունք ունի իւր ամսականին եռապատկին հաւասար գումար մ'իբրեւ տուգանք ստանալու զինք արձակող Հոգաբարձութենէն։

Նոյնպէս տարւոյն շրջանին մէջ միայն ծանր յանցանքի պատճառաւ տեղի կունենայ պաշտօնէի մը հրաժարեցումը՝ Հոգաբարձութեան բողոքովը եւ տեղւոյն Ուսումն. խորհրդոյ կամ այցելու տեսչին դատաստանաւն ու վճռով, ինչպէս պաշտօնեայ մ'ալ չէ կարող տարւոյն շրջանին մէջ հրաժարիլ իւր պաշտօնէն, միայն թէ ստիպողական հարկի համար արտօնուի տեղւոյն Ուսումն. խորհուրդէն կամ այցելու Տեսչէն։

Այս վերջին տրամադրութեան հակառակ գործուած ատեն, ապօրինաւոր կերպով արձակեալ պաշտօնեայն իրաւունք ունի ստանալ իբրև տուգանք՝ ցվերջ դպրոցական տարւոյն իւր մնացորդ բոլոր ամսականներն զինք արձակող դպրոցին սնտուկէն. իսկ ըստ քմաց հրաժարողն կը դատապարտուի ուրիշ դպրոց մը մտած ատեն կորսնցնել իւր առաջին երեք ամսականներն՝ որք կը վճարուին զրկեալ դպրոցին սնտուկին։

Յօդ. 102.—Կրթական պաշտօնեայ մը որ դեռ ծառայութիւն չունի որ և է դպրոցի մէջ, նախ մէկ տարուան համար կը հաստատուի իւր արտօնագրոյն նշանակած պաշտօնին մէջ։ Մի տարւոյ ծառայութիւն ունեցողն կը հաստատուի երեք տարուան համար, 4 տարուան ծառայութիւն ունեցողն 6 տարուան համար, իսկ 10 տարուան ծառայութիւն ունեցողն կը հաստատուի վերջնական կերպով։ Այս է պաշտօնավարութեանց պայմանաժամն։ Պաշտօնեայք նախորդ պաշտօնավարութեանց շրջաններուն համար պարտին ունենալ ի ձեռին բարւոք ծառայութեան վկայագրեր Հոգաբարձութիւններէ կամ Ուսումն. Խորհուրդներէ ստորագրեալ։ Ուսումնարանաց Տնօրէնութեան պաշտօնի պայմանաժամն առանձին կ'որոշուի Տնօրէններուն ու զանոնք ի պաշտօն կոչող պաշտօնական մարմնոց մէջ տեղ։

Յօդ. 103.—Մանկոցի և ստորին Նախակրթարանի դաստիարակաց ամսական թոշակը գաւառաց մէջ առնուազն 250-300 ղրուշ պէտք է լինի, որմէ զատ թաղը կը հայթայթէ նոցա բնակարան և վառելիք. իսկ մայրաքաղաքին մէջ առնուազն 400-450 ղրուշ՝ բնակարանի ու վառելեաց համարժէք գումարի մը յաւելմամբ։

Բարձրագոյն Նախակրթարանի դաստիարակաց ամսական թոշակը գաւառաց մէջ առնուազն 400-450 ղրուշ է, որմէ զատ թաղը կը հայթայթէ նոցա բնակարան և վառելիք. իսկ մայրաքաղաքին մէջ առնուազն 500-550 ղրուշ՝ բնակարանի եւ վառելեաց համարժէք գումարի մը յաւելմամբ։

Առաջին դաստիարակաց ամսական թոշակն ի գաւառս է առնուազն 500—550 ղրշ. հանդերձ բնակարանաւ ու վառելեօք, իսկ մայրաքաղաքին մէջ 600-650 ղրուշ բնակարանի ու վառելեաց համարժէք գումարի մը յաւելմամբ։ Օգնականները կ'ստանան կէս թոշակ։

Այցելու տեսուչք կ'ընդունին 1200—1500 ղրշ. ամսական, և տարեկան 1000 ղրշ. ճամբու ծախուց համար իբր փոխարինութիւն։

Ստորին ուսումնարանի Տնօրէնին ամսական թոշակն առնուազն 1200—1500 դահեկան է, իսկ բարձրագոյն Ուսումնարանաց Տնօրէնք կ'ընդունին 1500—2000 դահեկան ամսական։

Ուսումնարանաց ուսուցիչք կ'ընդունին ըստ ժամ աշխատութեան առնուազն 15—20 ղրշ.ի հաշուով ամսական թոշակ։

Օգնական ուսուցիչք՝ ուսուցչաց թոշակին կէսը կընդունին նոյնչափ ժամանակի համար։

Ընդհանուր հսկողի մը ամսականը 600—800 ղրշ. է. իսկ պարզ հսկողի մը ամսականը 250—400 ղրշ.։

Յօդ. 104 — Կրթական իշխանութիւնք պարտաւոր են կանոնաւորապէս վճարել իրենց ստորակարգեալ պաշտօնէից թոշակներն։

Առանց ընդունելի պատճառի բացակայ եղող պաշտօնեայն կը տուժէ իւր թոշակէն բացակայութեան ժամուց արժէքին կրկինը։

Հիւանդութեան և պարապուրդի համար զեղչ չը լինիր պաշտօնէից թոշակին վրայ։

Երբ հիւանդ պաշտօնէի մը տեղ առժամեայ փոխանորդ մը բերուի, սորա թոշակը կը վճարուի վարժարանի սնտուկէն և մինչեւ երկու ամիս կը շարունակուի հիւանդ պաշտօնէին թոշակի վճարումն։ Աւելին կը լինի յատուկ որոշմամբ ձեռնհաս իշխանութեան։

Յօդ. 105.—Բացառիկ ծառայութիւններ մատուցանող պաշտօնեայք իրաւունք կ'ստանան մասնաւոր վարձատրութեանց՝ կեդրոնական կամ գաւառական Ուսումն. Խորհրդոյ կողմէ։

Արտօնման թուականէն սկսեալ 30 տարի շարունակ արդիւնաւոր ծառայութիւն մատուցանող պաշտօնեայն իրաւունք կստանայ հանգստեան թոշակի։

Հնգետասնամեայ արդիւնաւոր ծառայութենէ յետոյ պատահարաւ պաշտօնավարելու անկարողութեան դատապարտեալ պաշտօնեայն իրաւունք ունի նպաստ ստանալու իւր կեդրոնին Ուսումն. Խորհրդէն։

Յօդ. 106. — Կրթական պաշտօնեայք Հոգաբարձութեան դէմ կրնան բողոքել առ Այցելու Տեսուչն կամ առ Ուսումն. Խորհուրդն, որք կը քննեն դժգոհութեան առարկան եւ կը վճռեն։ Գաւառական Ուսումն. խորհրդոյ կամ Այցելու Տեսչին վճռոյն դէմ կարելի է բողոքել առ Կեդրոնական Ուսումն. Խորհուրդն, բայց առաջիններուն վճիռն գործադրութեան մէջ կը մնայ ցանօրինութիւն Կեդր. Ուսումն. Խորհրդոյ։

Յօդ. 107.—Ներկայ կանոնագրոյ հրատարակութենէն յետոյ ջնջեալ կը համարուին Նախորդ Ուսումն. Խորհրդոյ կողմանէ հրատարակեալ ամէն կանոնագիրք եւ հրահանգք։

ՎԵՐՋ

ԱՄԱՍԻՈՅ ՎՐԱՅ

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ալիւր

Ամասիոյ ալիւրի արտածութեանց քանակութեան և որակութեան մասին պատրաստեալ ցուցակ մը, որ թէ՛ Ամասիա և թէ ի շրջակայս կառուցեալ ջրոյ և շոգիի ջաղացքներէն կամ գործարաններէն արտադրեալ ալիւրն եւայլն կը ներկայացնէ, կը տեսնուի որ 47 ալիւրի գործարաններէն ամեն ամիս իբր 15,790 պարկ ալիւր կարտադրուի եւ կը բեռցուի Սամսոն, որ է իր հրապարակն (մէն մի պարկ կը կշռէ 60 հոխայ կամ 70 քիլօ) սոյն ալիւրներու 15 %ը առաջին, 65 %ը երկրորդ եւ 20 %ը երրորդ կարգի ալիւր է. Ա. և Բ.ն ընդհանրապէս Սամսոն, ծովեզերքէ ուրիշ տեղեր և անտի Պոլիս կը ղրկուին. իսկ Գ.ը կիսով չափ հոս եւ կիսով Սամսոն կ'սպառի. գիներն են 80, 65 և 50. այս համեմատութեամբ կելնեն և կիջնեն։

Ցորեան

Պոլսոյ քիլէյով 200,000 քիլէ ցորեն ամեն տարի առնուազն կը ղըրկուի Սամսոն, ասիկա ստորին տեսակն է. Ընտիր տեսակները ալիւրի գործարաններէ կը գնուին եւ աղացուելով կ'արտածուին. Գործարանատէրք միշտ կ'աշխատին 5 % աւելի վճարելով Սամսոնի հրապարակի գնէն, Ամասիա վար գնել և կարելի եղածին չափ չղրկել, որպէս զի Ա. կարգի ցորենին գինն և յարգն հաւասարակշռեն։

Այսու ամենայնիւ վարպետ երկրագործք փոխանակ Ամասիոյ ճանբով բերելու, ուղղակի իրենց գիւղերէն Սամսոն տանելու ճամբան գիտեն։

Մարզուանէն տարին 375 հազար քիլէի չափ աղէկ և ստորին տեսակ ցորեն կը ղրկուի Սամսոն, քանզի հոն լաւ գործարաններ չկան որ սպառեն. հինգ հատ մեծ ջաղացքներ կան միայն եւ ուրիշ մի քանի աննշան։

Ինչպէս անցեալ տարի նոյնպէս և ի ներկային տեղական հունձքերն անգոհացուցիչ էին, գալով Ամասիոյ ցորենին, Փոքր Ասիոյ արտադրած ցորեններն ամենաաղնիւն է. իւր արտօրայք՝ ոռոգեալ Իրիսէ, Խոտըրճըրէ (Թերսագան), Չէքերէքի ջրով, յունթի են բնականաբար, Պոլսոյ հրապարակին վրայ միշտ կը փնտռուի, անանկ որ Մարզուանի ալ իւր գաղտօրէնց ցորենն անգամ իւր անունով կը վաճառեն, Սամսոնէն ղրկուած ալիւրք Ամասիոյ են։

Մարսիլիոյ հրապարակին վրայ եւս կարեւոր դիրք մը բռնած է։

Ջուրերուն առատութեան և մաքրութեան պատճառաւ ալիւրը միշտ ճերմակ կը հանէ, մանաւանդ յունիսէն վերջը, յորում անձրեւք կը դադրին և Իրիս վճիտ և յստակ կհոսէ։

Քուռուկի հռչակաւոր ֆապրիգան գնեցին 4400 օսմանեան ոսկւոյ քանի մը հայ վաճառականք, որոց գլուխ էին Պօրանեան եւ Փափազեան։

Նոյնպէս Քուռուկի Չիֆթլիքը գտնուող հռչակաւոր գործարանն 3 տարի առաջ 1500 ոսկւոյ գնեցին Նիկողայեան և ընկերք. դարձեալ Քուռուկի Քիպըրիթմանէն (ուրիշ մէկ ալիւրի գործարանն և Փոտաքի գործարանն) մէկ քանի ամիս առաջ 1,400 ոսկւոյ Չաքար աղա Պաղճէկիւլեան և ընկերք գնեցին. այս քիպրիթմանէն ունի տասը ձիու ուժով շոգեշարժ մեքենայ մը որ ալիւր կ'աղայ. Քանի մը պատճառներ կան, որով Քուռուկ վաճառեց իր ֆապրիգան.

Ա. Հայ գործարանատէրց մրցումն որ անկարելի ըրած էին իրեն աժան ալիւր հանել. քանզի ինք արհեստէ չհասկնալուն՝ երկրորդ երրորդ ձեռքերու յանձնած է ամեն բան։

Խոզակ

Այս տարի չերամաց խոզակի բերքն յոյժ անգոհացուցիչ էր բաղդատմամբ անցեալ տարւոյ, որ հազիւ 60-70,000 քիլօյի հասաւ. ի Պոլիս մանածի վաճառական գերմանացի Պառօն Պէլաս, բաստէօռի դրութեամբ չերամի հունտեր պատրաստել տալու համար Գերմանիայէ մասնագէտ մը բերել տուաւ. յիշեալ գերմանացին անցեալ տարի չերամի սերմեր պատրաստելով և հասարակութեան ցրուելով չատ յաջող բերք ունեցաւ. ասոր պարտիզպանք քաջալերեալ 150-200,000 թթենիներ տնկեցին. բայց այս տարւոյ մայիսի խառնակ օդերը նոյն իսկ բաստէօռի դրութեամբ պատրաստեալ չերամի որդերն կոտորեցին, որով անյաջողութեան մատնուեցաւ. սակայն այժմ սերմաստացի երկու հայեր, Աստուածատուր էֆ. Մելքոնեան, և Պրուսացի Զարիֆեան Մարտիրոս էֆ. Պրուսայի Շերամաբուծական դպրոցէն վկայեալ՝ բաստէօռեան դրութեամբ սերմեր պատրաստել սկսան. սոյն հայ մասնագիտաց պատրաստած սերմերը միւսներէն աւելի յաջող էին. հետեւաբար գերմանք այս ասպարէզին մէջ ալ պիտի պարտաւորին հայոց առջեւ գալ։

Շերամաբուծք մեծաւ մասամբ Թուրք են։

ԴԱՍԱԳՐԵԱՆՔ ՎԱՒԵՐԱՑԵԱԼՔ
Ց'ՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՐԴՈՅ

ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

1. ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. Բնական, Քաղաքական եւ Առեւտրական՝ ի պէտս Ազգ. Բարձրագոյն Վարժարանաց։ Գին 6.
2. ՀԱՄԱՌՕՏ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. ի պէտս Ազգ. Նախակրթական վարժարանաց։ Գին 4½.
3. ՀԱՄԱՌՕՏ ՕՍՄ. ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ. ի պէտս Ազգ. Նախակրթական Վարժարանաց։ Գին 100 փարա.

Կը գտնուին ամեն գրավաճառաց քով։ Մեծաքանակ գնողաց գոհացուցիչ զեղչ։

Ա. Մ. ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ
ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ ՆԱԽՆԵԱՑ
ՀԱՏԸՆՏԻՐ ՔԱՂՈՒԱԾՔ

Ի Ս. Գրոց, յԵզնկայ, յԱգաթանգեղեայ, ի Բուզանդայ, յՈսկեբերանէ, ի Սեբերիանոսէ, ի Քրոնիկոնէն Եւսեբեայ, ի Վեցօրէից Բարսղի, յերկուց Կիւրղից, ի Զգօնէ եւ յԵփրեմայ.

ՈՒՂՂԵԱԼ ԵՒ ՅԱՒԵԼԵԱԼ
ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գարագաշեան էֆէնտիի սոյն ընտիր գործ, որ քաղուած մի է բարոյական և փիլիսոփայական գեղեցիկ կտորներէ, և որ վարժարանաց մէջ ջերմ ընդունելութիւն գտած է իւր գործածութեամբն, այս անգամ հինգերորդ տպագրութեան արժանանալով, մեծանուն Աշխատասիրողին կողմէ եղած են կարեւոր յաւելումներ և տեսակ տեսակ փոփոխութիւններ։ Ամբողջ գործոյն վրայ՝ ֆօրմայի մը չափ աւելնալով՝ գինը փոխանակ բարձրանալու, զեղչուած է 2 ղրշ. եւս. յառաջագոյն՝ որ 10 դահեկանի կը վաճառէր, այժմիկ կը վաճառուի 8 դահեկանի.

Այս առթէն օգուտ քաղել ուզողները պէտք է դիմեն կեդրոնատեղին, Յ. Գավաֆեան գրատուն, Զաքմաքճըլար թիւ 20, և ի Չիւմպիւլլի խան ի Տպարանն Մ. Յ. Փափազեան, թիւ 12, ուր կը վաճառուին յիշեալ գրեանք։ Մեծաքանակ գնողաց համար գոհացուցիչ զեղչ։

Կը գտնուի նաև ամեն հայ գրավաճառաց քով։ 2—2

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԼԸՍԷՆ, ՕՍԷՆ, և ԸՆԿ. գրավաճառը, ՇԱՐԼ ՊԸՆՈՒՌԱ ԱԼՃԵՐԻԱԿԱՆ ԽՈՒԶԱՐԿՈՒԹԻՒՆ (ENQUETE ALGÉRIENNE) գրքին հրատարակութեամբ կը բանայ իւր նոր [illegible] մատենաշարը (Գիտութիւն ընկերային և տնտեսական)։ Այս գրքին պարունակած ուսումնասիրութիւնք մայիսէն մինչեւ սեպտեմբեր հրատարակուեցան Թան լրագրոյն մէջ, ուր ամենամեծ յաջողութիւն գտան եւ կարծեաց շարժում մը յառաջ բերին։ Եռանդուն վիճաբանութեանց առարկայ եղան թէ՛ Փարիզեան մամլոյն և թէ Ալժերիական մամլոյն մէջ, եւ յայլ երկիրս ուր թարգմանուեցան և մեկնուեցան՝ հրատարակուելնուն պէս։ Գիրքը կը բաղկանայ մէկ հատորէ, 329 էջ, գին՝ 3 Փր. 50։

ՓՈՒՆՋ ԳԻՏԱԿԱՆ
Գրեց
ՏՔԹ. Կ. Յ. ՓԱՇԱԵԱՆ

(Ա. Մաս] Քուն, խըպլիկ, երազք, մարգարէական կամ բաղդագուշակ երազներ, քնաշրջութիւն, համակրութիւն և հակակրութիւն։
[Բ. Մաս.) Սիրոյ գիտական բացատրութիւնը. գաղղիական ախտի ծագումը, թունաւորումն։
[Գ. Մաս] Առողջաբանական յօդուածք սովորութեան, մտային կարողութեան, մտաւոր արհեստից և ոգելից ըմպելեաց գործածութեան վրայ։
Գին 5 ղրուշ

Կը գտնուի բոլոր հայ գրավաճառաց քով. Կեդրոնատեղին է Նշան Կ. Պէրպէրեան էֆէնտիի տպարանն, Էսկի-Զափթիյէ ճատտէսի թիւ 63։ 9—10

ՏՕՔԹԷՕՐ
ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԱՐՄԱՆ
ուղեղի, ողնածուծի եւ բովանդակ ջղային դրութեան վերաբերեալ ախտից
Ամեն օր, յետ կէսաւուր 23
ի Բերա Պէքճար փողոց թիւ 9

ՏՈՔԹ. Ս. ԳԱՎԱՖԵԱՆ

Մանկաբարձ և մասնագէտ ներքին հիւանդութեանց՝ որ ի Բարիզ կատարելագործած է իւր արհեստն, հաստատուած է ի Բերա, Թէփէ Պաշիի թաղապետութեան պարտէզին կից և Ռօյալ օթէլին դէմ 4 թիւ տունը, ուր ամեն օր ժամը 7 էն մինչեւ 11 հիւանդ կ'ընդունի. իսկ Պոլսոյ կողմը երկուշաբթի, երեքշաբթի, հինգշաբթի և ուրբաթ օրեր Պաղճէ Գաբու Համիտիյէ ճատտէսի Զալըքեան դեղարանը կը գտնուի առաւօտեան ժամ 3 էն մինչեւ 5, և չորեքշաբթի և շաբաթ օրեր, ժամը 3 էն մինչեւ 6, Սամաթիոյ դեղարանները։ 16—20

ՏՕՔԹՕՐ ՏԱՏՈՒՐ

ԱԿԱՆՋԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ՔԹԻ և ԲԵՐԱՆԻ հիւանդութեանց համար Վիէննայի համալսարանէն և Բարիզու և Լոնտրայի նշանաւոր մասնագէտ դասատուներէ վկայեալ. Վերոյիշեալ անդամոց հիւանդութիւնները բժշկական վերջին և արդի միջոցներով կը դարմանէ։

414, Մեծ փողոց Բերայի, Սանդա Մարիա եկեղեցւոյ դէմ, ցորեկէն մինչեւ ժամը 9, և Պաղճէ քաբու Ալէքեան դեղարան ժամը 9½ էն. երկուշաբթիները Բերա և հինգշաբթիները Պաղճէ-Քաբու [illegible]։

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Տոքթ. Տ. Պալաեան, մանկաբարձ եւ մասնագէտ բժիշկ կանանց, տղայոց եւ ծննդական գործարանաց հիւանդութեանց, հիւանդներ կընդունի ամեն օր ժամը 7էն մինչեւ 10ը, Բերա, Վէննէտիկ փողոց, 14 թիւ տունը։ Երեքշաբթի եւ շաբաթ օրեր հիւանդք ձրիապէս կը դարմանուին։ 3—20

☞ ԵՐԵՔԼԵՃՈՒԵԱՆ ☜
ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԲԱՌԱՐԱՆ
ՕՍՄԱՆԵՐԷՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ, ԳԱՂԻԵՐԷՆ
Յօրինեաց
ՄԻՀՐԱՆ ԱՐԻՍԵԱՆ
Քարտուղար Թարգման ի Դրան Սպարապետի
ԵՒ ՈՒՍՈՒՑԻՉ
Օսմաներէն, Արաբերէն եւ Պարսկերէն լեզուաց
ՏՊԱԳՐ. ՆՇԱՆ Կ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

Սոյն գործ Ազգ. Ուսումնական Խորհրդոյ կողմանէ վաւերացեալ եւ յանձնարարեալ է ի գործածութիւն յԱզգ. վարժարանս։ Ցարդ իւր նմանը չէ ունեցած, կը պարունակէ Օսմաներէնի մէջ գործածուած աւելի քան 24.000 հին եւ նոր Թուրքերէն Պարսկերէն եւ Արաբերէն բոլոր Ընտանեկան, Պաշտօնական, Դրագիտական բառերն ինչպէս նաեւ գիտականներն՝ որպէս Քերականական, Թուաբանական, Երկրաչափական, Իրաւագիտական, Բժշկական, Վիրաբուժական, Բուսական, Քիմիական, Բնագիտական, Զինուորական, Վաճառականական, Աստղաբաշխական եւայլն։ Բաց ասկից՝ քաղաքներու եւ երեւելեաց անուններն ու 8000 ի չափ ոճեր, առածներ եւ մասնաւոր ասացուածներ։ Ամբողջ գիրքն է 1166 երես։

Կազմեալի գինն է 20 ղրշ. գաւառներէն ուզողներու թղթատարով կը ղրկուի փոխան 22 ղրուշ թղթադրոշմի։

Կեդրոնատեղին է Պոլիս Մէրճան չարշը Գումրու խան թիւ 8։

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՇՆԱԿԱՑ
ԵՐՈՒԱՆԴ ՅԱԿՈԲԵԱՆ
Վկայեալ դաշնակագործ ԷՐԱՌԻ հռչակաւոր գործատան

ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ
Գնում եւ վաճառում

Կը վաճառուին ամեն տեսակ դաշնակներ ամսական վճարմամբ և մասնաւորաբար Գաղղիոյ լաւագոյն գործարաններէն ՓԼԷՅԷԼ դաշնակները, խիստ դիւրամատչելի գիներով.

Մասնաւոր յանձնարարութեամբ ամեն գործարանաց դաշնակներէն կը բերուին.

Վարձու նոր դաշնակներ չափաւոր գիներով.

Բաժանորդագրութիւն դաշնակաց յարդարման.

ԱՐՈՒԵՍՏԱՆՈՑ

Դաշնակաց նորոգութեան, գաղղիական ընտիր նիւթեղէններով.

ՀՐԱՀԱՆԳ դաշնակները չ'հնցնելու և լաւագոյն վիճակի մէջ պահելու.

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք ամենայն խնամով և փութով կը կատարուին.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել Բերա, Մեծ-փողոց, Խրիմթաքի խան թիւ 10.

Անմրցելի աժանութիւն

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՅԻ
Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Յ. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ ԸՆԿ.
Պաղճէ-Գաբու Ճէլալ պէյ խանի կից, Թիւ 10

Ջմեռուան առթիւ սոյն հանրածանօթ վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին Չինէ եւ Ճավայէ ուղղակի հասած նոր բերք՝ զանազան տեսակ գերընտիր եւ ազնիւ ու անուշաբոյր ամեն ճաշակի յարմար։—Կաղանդի նուէրներու համար՝ թէյով լեցուն Ճաբոնական, Չինական եւ Հնդկական այլ եւ այլ մեծութեամբք եւ ձեւերով գեղակերտ և նկարազարդ տուփեր։— Ցաճախորդաց գոհացում տալու համար բնաւ ջանք չը խնայուիր։— Ցանձնարարութիւնք կը կատարուին փութով և ճշդութեամբ։— Գինները որոշ եւ խիստ չափաւոր։— Չի՛ք սակարկութիւն։

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՄՊԷՐԻ
ԻԼԱՆ

Գարանըք Տագիգ տէքիրմէնի հասըլաթընտան փիրունճ օլունմաղը էվվէլճէ իլան գըլընան 50,000 գըյյէ գալըն քէքէքի պէհէր գըյյէսի ճէտիտի 16 բարա վէ 1 բարանըն 100տէ 54 ճիւզինէ օլարագ Թալիպի էօհտէսինտէ օլալ իչպու Թէշրինի սանիի բուլմինին 13ինճի չարշէնպէհ կիւնի գարարը գաթիւի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնի տախի 100տէ 5 զամմը գապուլ օլունմաղը ճիհէթիլէ իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը ճէլիլը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

11 Թէշրինի սանի 91 Նօ. 36 1—3

Մէքթէպը Թըպպիյէի շահանէ չակիրտանընա մախսուս օլարագ չուգասը էլպիսէ անպարընտան վիրիլմէսի գուսուր էճզասը միւթէահիտը Թարաֆընտան ասրֆ օլունարագ իմալ էթթիրիլէճէք 314 թաղըմ սէթրի բանթալոնտան իպարէթ էլպիսէնին պէհէր Թաղըմըն մա էճզա պէհա իւճրէթ իմալիյէսի 59 ղուրուշա Թալիպի էօհտէսինտէ օլալ Թէշրինի սանինին 13ինճի կիւնինէ գատար միւնագասասը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիւի վիրիլէճէկինտէն իմալէնա վէ 14ինճի կիւնի 100տէ 5 թէնզիլինէ Թալիպ օլանլարըն մագամը ճէլիլը Սէրասքէրի լէվազըմաթ ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

11 Թէշրինի սանի 91 Նօ. 37 1—3

Հայվանաթը միրիյէ իչիւն միւբայաա օլունաճագ օլան պիր պուչուգ միլիոն գըյյէտէն իքի միլիոն գըյյէ գատար արբանըն իթասընա Թալիպ օլանլարըն վէ չէրայիթինի անլամագ իսթէյէնլէրին Թէշրինի Սանիի բուլմինին 12 ինճի կիւնինէ գատար մագամը ճէլիլը Սէրասքէրի Լէվազըմաթ տայիրէսինէ միրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

9 Թէշրինի Սանի 1891 Նօ. 35 3—3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԸՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,439,944
ՀԱՍՈՅԹ 1890 ՏԱՐՒՈՅ 2,488,197

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,975,500
ՀԱՍՈՅԹ 1890 ՏԱՐՒՈՅ 1,048,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի փոխադարձ ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական առատաձեռնութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի տուրքին համար մինչև ցարդ տուած վնասին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի.

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 · ՄԱՐԻԹԱՅՄ · ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամաթղթերն խիստ օգտակար պայմանաւ: Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 ½ սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երկու Ընկերութեանց

ԼԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՓՈԽԱԴԱՐՁ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԱՍՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ
ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՑ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ
ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՂՂԻՈՅ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
61, ՌԷՓՈՒՊԼԻՔ ՓՈՂՈՑ, ԼԻՈՆ (ՖՐԱՆՍԱ)
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՔ
100,000,000 Ֆրանք

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեանց, արագ զարգացում մը ունեցած է. իւր նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել դրամագլուխն.

Ընկերութեան գործառնութիւնք բազմադիմի են, ինչպէս շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուսեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, Երաշխաւորութիւնք և Գլխավճարք՝ փոխառութեանց և ճարտարարուեստից և վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, մանկանց համար օժիտք, Հանգստեան անուէկ ծերութեան համար, ցկեանս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամէն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն. Ընկերութեան Պոլսոյ գործակալութիւնն սկսած է 1834 Յունուար 1էն.

Տեղեկութեանց եւ բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Բարսեղ Էֆէնտի Թէլլալեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Շէյխ Իսլամ խան, Թիւ 11, Պահճէ Գաբու, Պոլիս. 36

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթօր Այէրի ջերմային հիւանդութեան, այս դեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է ըլլալով քինաքինայի, է գաղտնաճամ և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճահճախոտ վայրերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու առողջական օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ առոյգ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդիւնքը առոյգ գիտուած ամէն. Այս ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անտեսանելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն. որոց աս անուններն տրուած է. ջերմն և սարսուռ, թագուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր.

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճահճախոտ վայրերէ բուրեալ մահաշոտ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ականներու ծակտիներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ.

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ստուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգտակար առոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգից համեմատ գործածուի. կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ. 22

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՍԻԷԼԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէյլէյի և Պոնտոսի միջև կանոնաւորապէս բանող

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Այտնի որ պիտի մեկնի Նոյ. 24ին.

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղւոյ ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 250 Ֆրանք
Բ. » 178 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւողչէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸԳՊՈՒԼ
Մոմհանէ Սիթէ Ֆրան եզ 5

ՖԱՆԷԼԱՅԻ ՀԻՒՍԱՐԱՆ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԱՍԼԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Ի Մահմուտ փաշա, Քիւրքի խան, Թիւ 26 եւ 15, եւ Պահճէ Գաբու, Մաքսատան կարգ, Թիւ 44 Թօփաֆլըէի վաճառատունը.

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ ԵՒ ԵՂԲ. Կ. ՊՈԼԻՍ ՔԻՒՐՔՃԻ ԽԱՆ ԹԻՒ 26

Թէ՛ մեծ և թէ՛ փոքր քանակութեամբ՝ արանց, կանանց և տղայոց համար՝ անխառն բրդէ, մանածէ, եւայլն, ուզուած թանձրութեամբ և ուզուած չափով յանձնարարութիւնք կ'ընդունուին ու պատրաստ կը ծախուին Ֆանէլա շապիկներ, վարտիքներ, միսոցուներ, եւայլն. Մեր ապրանքները կը մրցին եւրոպականներուն հետ թէ՛ աժանութեամբ, թէ՛ դիմացկունութեամբ և թէ՛ իրենց նուրբ ճաշակով. Ցաճախորդք ամէն կերպիւ գոհ պիտի մնան.

ԱՄԵՆԷՆ ՄԵԾ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ

ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԻՆԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՀԱՄԱՅՆ ԵՒՐՈՊ. ԹՈՒՐՔԻՈՅ, ԱՍԻԱԿԱՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

ՖՐԱԹԷԼԼԻ ԿՈՒԼՏԷՆՊԵՐԿ

Աւետարանի Անուան Ներքեւ

Այս վաճառատուն կը յանձնարարուի հասարակութեան և ամեն մրցման կրնայ դիմադրել իր կերպասներուն ընտիր յատկութեամբը, պատրաստութեան տոկունութեամբը, ինչպէս նաև հանդերձին գեղեցիկ կտրուածքովը.

ԳԼԽԱՒՈՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑՔ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ
Թիւնէլի քով Թիւ 2. եւ Քարաքէօյի կամուրջին գլուխը Թիւ 28
ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՔ

Հալէպ	Փիլիպէ	Քիոս	Տրիպոլիս (Սուրիական)
Քավալլա	Բրուսա	Թարսուս	Եաֆա
Ռուսճուք	Սելանիկ	Ատանա	Աքքա
Զմիւռնիա	Սամսոն	Պէյրութ	Ալեքսանդրիա
Վառնա	Մերսին	Դամասկոս	Գահիրէ եւն. եւն.
Պուրկաս			

ՄԻՍԹՐԷՍ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻ

ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՄԱԶ. ՆՈՐՈԳԻՉԸ
(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Ճերմակ ինկած մազերուն գոյն, փերինճ ու գեղ կուտայ: Կը նորոգէ անոր կեանքը, ոյժը և աճումը: Գլխու թեփը շուտ մը աներևոյթ կ'ընէ: Իր անուշ հոտը առատ է ու հեշտալի:

"Մէկ շիշը կը բաւէ:" Այդ փորձը ունեցան ամէնքը որոնց մոխրագունած մազերը իրենց բնական գոյնին դարձան, և ճաղատ տեղերը մազով ծածկուեցան. Ներկ չէ, և ամենևին գէան մը չըներ: Եթէ որ կ'ուզես թարմ մազ ունենալ և բոլոր կենացդ մէջ պահել, առանց ուշանալու շիշ մը առածիր միսիս Ս. Ա. Ալլէնի Աշխարհահռչակ մազ նորոգիչէն. (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եօրք: Կը վաճառուի ամէն սափրիչներու, անուշ իւղագործներու և անգլիացի դեղագործներու քով:

Մեծաքանակ վաճառում Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը Ենիճամի փողոց Թ. 18 և ի Ղալաթիա Եւրոպէ քարտըրըմ Էտմոն Քարուանայի քով.

Փոքրաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը՝ կամուրջի դիմաց թիւ 17, և ի Բերա Մեծ փողոց թիւ 433, Իգիտօղլի անուշահոտութեանց վաճառատունը. 2218

ՔԱՈՒՉՈՒԷ ՄՈՒՃԱԿ

(ԼԱՍԹԻՔ)

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ՌԻՊԸՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Մեր յաճախորդներու փափագանաց համաձայն, մեր այս տարուան քաուչուէ մուճակներն, որք իրենց վրայ իբրեւ նշան կշիռ մը կը կրեն, խիստ ճաշակաւոր, նուրբ և հաստատուն շինուած են նոր ձևով.

Պոլսոյ հրապարակին վրայ երկար ատենէ ի վեր ճանչցուած է թէ մեր քաուչուէ մուճակները կը գերազանցեն քան տարիէ ի վեր գործածուած բոլոր մուճակները.

Մեր մուճակներու ներքին կողմը կշիռ մը եւ արտաքին կողմն ալ առիւծի մը պատկերը դրոշմուած է իբրև նշան. Կը վաճառուին ի Պոլիս Սուլթան Համամ աղբիւրի մօտ Սեպուհ աղա Տէմիրճեանի թիւ 47 և 49 խանութն և բոլոր քաուչուէ մուճակ վաճառողներու քով. Կեդրոնատեղին է ի Պոլիս, Պահճէ Գաբու, Ֆօճաման Օղլու խան, Ճորճի Կիտրոյի թիւ 13 մթերանոցը.

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվըրբուլի և Արեւելքի միջև

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գադալոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պոթնիա	4531
Սէրվիա	7391	Սամարիա	2574
Ուրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բավոնիա	5587	Ատլաս	2393
Սեֆալոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սկիթիա	4557	Պալմիրա	2144
Ալէբբօ	2,143	Թրինիտատ	899
Քէտար	1876	Մորոգգօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ գործակալ,
Thomas C. Joly
Թիւ 1, Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան՝ Ղալաթիա 17

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլի և Միջերկրականի միջև բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քառնաք	4200	Սֆինքս	3000
Ֆարոս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նէֆթիս	3000
Սեսոստրիս	3250	Իպիս	3000
Թէպս	3250	Լոթիւս	800
Մեմֆիս	3250	Օլիմպոս	800
Մարէօթիս	3250	Սեթի	700

Բերա շոգենաւը, նաւապետ Ճօնս, ամսոյս դէպի 31ին Լիվըրբուլէն աստ կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով.
Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
14 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվըրբուլ.

ՀԱԶԻ, ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՅՆԻ ԿՈՐՍՏԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

POWELL'S BALSAM OF ANISEED.
TRADE MARK.

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՈՉԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ դէմ իբր ապահով դարման այս դեղին վայելած համբաւը մինչ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Պ. Բոուէլ կ'ընդունայ անանուն որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները.

ԻՆՖԼՈՒԷՆՑԱ
Վ. ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

Տիկին Մառի Ռօզ հաշակաւոր երգչուհին, սապէս կը գրէ. 21 Յունուար 1890 — Սիրեցեալ.. կը հարցունէք թէ ինչպէս զերծ մնացի ինֆլուէնցայէն, թէ որպիսի՝ գաղտնիքով կրցայ այնքան փայլուն վիճակի մէջ պահել ձայնս. Ըսեմ. միմիայն գործածութեամբ Բոուէլի «Պալսամ օֆ Անիզիտ» կոչուած դեղով. Այս հաճելի դեղին կանոնաւոր գործածումն կը վերագրեմ՝ ձմրան դառն եղանակին յառաջ զանազան հիւանդութիւններէ զերծ մնալս, որով կրցայ ի գերեւ չի հանել հասարակութեան յոյսերը. Գործածեցէք ուրեմն Բոուէլի այս ազդութիւն. աներկբայ պիտի բուժէ զձեզ. Ձերդ ՄԱՌԻԱ ՌՕԶ ՄԷՓԸԼՍԸՆ

Կը վաճառուի ամեն դեղատանց և արտօնեալ դեղերու վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին ½ բէնի, 2 շիլին 3 բէնի և 11 շիլին.—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՕՄԱՍ ԲՕՈՒԷԼԻ, 4, Ալպիոն Բալէյս, Պլաք Ֆրիէրս բօտ, Լոնտոն.

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով. 2214

Մ. ԷՏՄՈՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ
Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վլօրա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյից, 95 և 97

MERVEILLEUSE DÉCOUVERTE!
Plus d'ASTHME, Plus de SUFFOCATIONS
Les Papiers, les Poudres, les Cigarettes, à base de narcotiques, calment momentanément vos souffrances épouvantables, mais vous tuent sûrement.
ASTHMATIQUES!
Le SEUL CURATIF de l'ASTHME,
Le SEUL REMÈDE INOFFENSIF qui GUÉRIT, c'est la
LIQUEUR DE L'ÉTOILE
du Chimiste Lastes, perfectionnée et préparée par
Mario LECHAUX, Phn-Cste, 164, r. Ste-Catherine, BORDEAUX
Une intéressante Notice, contenant tous les renseignements sur la médication et de nombreuses attestations de son efficacité, est envoyée gratis et franco à tous ceux qui la demandent.
DÉTAIL: Dans toutes les bonnes Pharmacies.

COMP RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք,

Եշ. 11/23 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի.
Դշ. 12/24 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ, ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէոսի ճամբով.
Դշ. 13/25 Սեւաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին.
Դշ. 13/25 Սուրհանդակ դէպի Փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ պաթում, առաւօտեան ժամ 11ին.
Եշ. 14/26 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի.

Ազդ.—Նոյ. 12/24, երեքշաբթի օրը կ. պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող սուրհանդակը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Պէյրութ, Եաֆա, և Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւուն. 10

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1891 Հոկտեմբեր 19 Շաբաթ օրէն սկսեալ մինչև Նոյեմբեր 19

(Բացի կիրակի օրերէն) Ռումելեան եզերէն կամուրջ իջնող շոգենաւուց երթեւեկութիւնն

Ժ. Վ. — Թ.

1 30 Ենիմ. Մեզ. Պէօյ. Թարպ. Ենիք. Պոյաճ. Ռ. Հիսար (Հիսարի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 38
2 15 Ենիմ. Մեսարպ. Պէօյիւքտ. Թարպ. Ենիք. Պոյաճք. Ռ. Հիսար (Ռ. Հիսարի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 39
3 — Ռ. Ա. Գավագ Մեզ. Պէօյք. Թարապ. Պէյքօզ անկից մինչ. Գանտիլ. անտի Ասիական եզերքի նաւամատոյցները հանդիպելով Օրթ. և Գանտիլլիի շոգ. պիտի հաղորդակցի. և ուր. օրերը Օրթ. գատ Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գզկ. Պէշ. 18
3 20 Ենիմ. Մեզարպ. Պէօյիւք. Թարապ. Ենիք. Ստէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար. Պէպ. Պէպէքի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի. ուրբաթ օրերը Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք. 40
4 30 Ենիմ. Մեզար. Պէօյիւք. Թարպ. Ենիք. Ստէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար. Պէպէք. Պէշիք. ի Պէպէք պիտի հաղորդակցի. ուր. օրերը Արնվ. Գուր. Օրթ. 38
6 — Ենիմ. Մեզ. Պէօյիւք. Թարպ. Ենիք. Ստէնիա Միրկ. Պոյաճը. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիկ. 34
7 — Ենիմ. Մեզար. Պէօյիւքտ. Թարապ. Պէյքօզ Բաղչ. Ենիք. Միրկ. Գանլըճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնավ. Չէնկէլք. Պէյլէր. Օրթաք. Գուզ. Պէշիք. Իւսկ. 23
8 — Ա. Ռ. Գավագ Ենիմ. Մեզար. Պէօք. Թարապ. Ենիք. Ստէն. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիք. 21
10 — Մեզարպ. Պէօյ. Թարապ. Ենիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնավ. Օրթաք. Պէշ. 33

Ենիքէօյէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

1 35 Ենիք. Ստէնիա Պոյճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիք. 19

Արնաւուտքէօյէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

1 30 Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիք. 23
2 — Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. 19
2 25 Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիկ.
2 15 Օրթաք. էն ուղղ. կամուրջ [բացի ուր. է] 22
3 5 Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք 21
3 40 Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 22
4 35 Օրթաք. էն ուղղ. կամրջ. բացի ուր. 18
4 20 Պէպէք Արն. Գուր. Օրթ. Պէշ. բացի ուր. է 33
5 — Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթաք. Պէշիք. Գավ. (բացի ուր. է) 19
5 30 Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. [բացի ուրբաթէ] 40
10 10 Միրկէօն ուղղ. կմրջ. բացի ուր. 38
11 10 Պէպէքէն ուղղ. կամուրջ [բացի ուր. է] 23

Անատոլու եզերէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

1 30 Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. 34
1 30 Պէյքօզ Բաղչ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Օրթք. (Գանտիլ. պիտի հղրդկցի.) (Ուրբաթները բացի Օրթաք. էն Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիք.) 22
2 — Պէպէք Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. Պէշիք. [բացի ուրբաթէ] 32
2 20 Պէյքօզ Բաղչ. Ենիք. Չուպ. Գանլճ. Պոյճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթ. Գուզ. Իւսկ. Պէշիք. Գավ. 1
2 45 Գանտ. Վանիք. Չէնկէլք. Պէյլէրք. Գուզկ. Պէշիք. (ուրբ. օրերը 3 15) 34
3 40 Պէյքօզ Բաղչաչ. Չուպք. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտ. Օրթ. (Գանտիլլիի շոգենաւին կը հաղորդակցի. ուրբաթները բացի Օրթ. է Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիք. պիտի հանդիպի) 18
3 30 Գան. Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գզկճ. Պէշիք. [բացի ուրբաթէ] 19
4 30 Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ. (բացի ուրբաթէ) 39
4 45 Պէյքօզ Բաղչ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գզկ. Պէշ. 32
7 — Միրկ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթք. Գուզկ. Պէշիք. Իւսկ. 1
9 — Պէօյ. Թարպ. Պէյք. Բաղչաք. Չուպք. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ. 22
10 — Պէյքօզէն Բաղչայ. Չուպք. Գանլճ. Ա. Հիսար. Գանտ. Չէն. Պէյլ. Գուզ. Իւսկ. (բացի ուրբաթէ) 19
10 30 Չէնկէլքիւղէն ուղղակի կամուրջ (ուրբաթ օրերը Գանտիլլիէն) 33
11 — Գզկճք. էն ուղ. կամրջ. (բացի ուր. է) 21

(Բացի կիրակի օրերէն) կամուրջէն Ռումելեան եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

3 — Պէշիք. Օրթաք. Արնվ. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարապ. Պէօյք. Ենիմ. 31
3 30 Գավագ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Ենիք. Բաղչ. Պէյք. Թարապ. Պէօյ. Մեզ. Ենիմահալլէ 23
4 15 Պէշիք. Օրթ. Գուրչ. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար. Պոյաճ. Ստէն. Ենիք. Թարպ. Պէօյիւքտ. Մեզարպ. Ենիմահ. 34
5 15 Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթաք. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլ. Չուպք. Միրկ. 1
6 — Գավագ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Պէյ. Թարապ. Պէօյիւքտ. Մեզար. Գավագներ 21
7 — Պէշիք. Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ռ. Հիսար Պոյճ. Գանլ. Ենիք. Թարպ. Պէօյք. 22
8 30 Պէշիք. Օրթ. Արնավ. Պէպ. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարպ. Մեզար. Պէօյ. 33
9 20 Պէշիք. Օրթաք. Գուրչ. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. [ուրբաթ օրերը Ենիք. Թարպ. Պէօյտ. Մեզար. Ենիմ.] 38
10 5 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Ենիք. Թարպ. Պէօյ. Մեզպ. Ենիմահ. (ուրբ. ները 10 վրկն. եւքը) 40
10 45 Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Ստէն. Ենիք. Թարպ. Պէօյիւքտէրէ. Մեզար. Ենիմ. (ուրբաթները չիկայ) 18
11 20 Ենիք. Թարպ. Պէօյ. Մեզպ. Ենիմ. [ուրբաթները Պոյաճքէօյ] 38
11 35 Պէ[illegible] աճ. Միրկ. Ստէն. Ենի. 19

Կամուրջէն Արնաւուտքէօյ երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

3 5 Ուղղակի Պէպէք 22
3 35 Ուղղակի Պէպէք (բացի ուրբաթէ) 33
4 25 Ուղղակի Պէպէք [բացի ուր. օրերէ] 19
4 50 Ուղղակի Պէպէք [բացի ուրբաթէ] 40
10 30 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք (Ուրբաթ օրերը չի կայ) 23
11 15 Գավ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար. Պոյաճքը. 32
11 45 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պէպէք 21
12 — Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվք. 25

Կամուրջէն Անատոլու եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

2 15 Ուղղակի Գանտիլ. Ուրբաթ օրերը Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Պէպէք 34
2 45 Չէնկ. Գանտ. (բացի ուրբաթէ) 19
3 15 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպուք. Բաղչ. Պէյք. 32
3 50 Ուղղակի Գանտիլ. (բացի Ուր. օրերէ) 39
6 15 Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտլ. Ա. Հիսար Գանլըճա. Չուպ. Բաղչ. Պէյքօզ [բացի ուրբաթէ] 19
9 45 Պէշիկ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. (ուրբաթները 9 30ին Վանիքէօյ Գանտ.) 32
10 10 Պէշիկ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաղչ. Պէյք. Թարապ. Պէօյ. Մեզար. Ռ. և Ա. Գավագներ 39
10 15 Գավ. Պէշիք. Իւսկ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Արնվ. Գանտ. Ա. Ռ. Հիսար Գանլ. Միրկ. Ենիք. Բաղչ. Պէյքօզ 1
10 40 Իւսկ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ) 21
10 50 Պէշիքթաշ Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վան. Գանտ. Պէյքէ (Ուրբաթ օրերը Իւսկ. (Գանտիլլիէն Պէյքօզ գացող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 34
11 22 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Չուպ. Բաղչ. Պէյքօզ (ուրբ. Գուզկ.) 22
11 45 Գավ. Գուզ. Պէյլ. Չէն. Վանիք. Գնտ. 33
12 — Իւսկ. Գուզ. (Բացի ուր. և շաբաթէ) 15

Առաւօտները Ենիմահալլէէն ժամ 4 30 անցած և երկրորդը կամուրջէն ժամ 8 40ին Պէյքօզէն 10ին և կամուրջէն 8 30ին եւրոպական եզերք և 10ին Մեզարպ. էն և երկրորդը 10 40ին կամուրջէն Իւսկ. գացող շոգենաւք բեռ. չպիտի ընդունին.

Փոթորկալից օդերուն Ստէն. Մեզարպուրնու և Ռ. Գավագ շոգենաւ. չպիտի հանդիպի.

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
——	8 — Պէշիք	——	6 25 Պէշիք
——	8 20 Վափ.	——	7 10
——	9 — Պէշիք	——	8 20 Պէշիք
1 30	9 30	——	9 5
2 —	10 — Ֆէրմ.	1 50 Պէշիք.	9 50
2 30 Պէշիք	10 20	2 25	10 15
3 —	10 40 Պէշիք.	3 5 Վափ.	10 30 Ֆէրմ.
3 30	11 — Գուզկ.	3 15	10 40 Գզ.
3 45 Ֆէրմ.	11 10 Ֆէրմ.	3 20 Պէշիք.	11 —
4 —	11 20	3 50	11 20 Ֆէրմ.
4 35	11 40	4 30 Ֆէրմօթ	11 20 Պէշիք
5 5 Վափ.	12 5	4 45 Պէշիք.	11 50
5 30 Ֆէրմ.	——	5 15 Վափ.	12 — Գզ.*
5 45	——	5 40 Պէշիք	12 10
6 15	——	6 15 Ֆէրմօթ	——
7 — Պէշիք.	——		——

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
——	7 — Պէշիք	——	6 25 Պէշիք.
——	8 — Պէշիք	——	7 10
——	8 20 Վափ.	——	8 20 Պէշիք.
——	9 — Պէշիք	——	9 5
1 45	9 30	1 45 Պէշիք.	9 45
2 35 Պէշիք.	10 — Ֆէրմ.	2 25	10 15
3 20	10 15	3 10 Պէշիք	10 30 Ֆէրմ.
3 45 Ֆէրմօթ	10 40 Պէշիք	3 15 Վափ.	10 40
4 —	11 10 Ֆէրմ.	4 30 Ֆէրմօթ	11 20 Ֆէրմ.
4 40	11 10	4 30 Պէշիք.	11 20 Պէշիք
5 30 Ֆէրմօթ	11 40	5 15 Վափ.	11 40
5 15 Պէշիք	12 5	5 20 Պէշիք.	12 10
6 —	——	6 15 Ֆէրմօթ	——

* Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ շաբաթ և այս օրերը տեղի չպիտի ունենայ.

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԵԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

3 — Հարէմէն Սալաճագ (բացի կիրակիէ)
4 30 » » (բացի ուրբաթէ)
10 40 » » (բացի ուր. և կիր. օրերէ)
11 25 » » (ուր. և կիր. ժ. 10 45ին)
2 30 Սամաթիայէն Հարէմ Սալաճագ (բաց ի կիրակիէ)
4 — Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (Բացի ուրբաթէ)
10 10 Կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (Բացի ուրբաթ և կիրակի օրերէ]
11 10 Կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (Կիրակի և ուրբաթ օրերը ժ. 10 30ին).

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԵԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱԼԱԹԱՅԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՓԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Իւսկիւտարէն Գալաթիա Սիրքէճի
5 30 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 10 » Գալաթիա (Ենի ճամի շոգենաւին հետ կը հաղորդակցի)
4 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
6 15 Սիրքէճիէն Գալաթիա Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 20 Գալաթիայէն Իւսկիւտար

Ծան.—Օդը մրրկալից եղած ատեն, շոգենաւք բնաւ գտնուած տեղը պիտի մնան.

Արտօնատէր Ո. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ